

SKAGEN DOELWIT

DE EERSTE VERBINDINGEN

DE NOORDSE PROTOCOLLEN

JOHN ERIKSEN

*Opmerking: De personages en gebeurtenissen in deze roman zijn fictief.
Overeenkomsten met levende of overleden personen zijn louter toeval.*

"Skagen Doelwit"

De Noordse Protocollen - Proloog

Copyright © 2026 door Nils Eriksen;

Titelafbeelding: Blake Addicot / unsplash; Redactie: Edition Svanen /
Friedrich Steindorf; info@john-eriksen.net

Edition Svanen

K. Sewekow

Droste-Hülshoff-Str. 35

22609 Hamburg / Duitsland

www.john-eriksen.net

*Geen enkel deel van dit boek mag in welke vorm dan ook of met behulp van
elektronische of mechanische middelen, met inbegrip van systemen voor het opslaan
en opvragen van informatie, worden gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming
van de auteur, met uitzondering van het gebruik van korte citaten in een
boekbespreking.*

Written in

WORDSTAR

✻ Opgemaakt met Vellum

HOOFDSTUK 1

HET VERRAAD

Kopenhagen, maart 2000

De conferentie in de balzaal van het Radisson SAS Royal Hotel was al twee uur aan de gang. In die tijd had Detlev Klüver drieëntwintig mensen de hand geschud en zeven gesprekken aangeknoopt, die stuk voor stuk waren weggeëbd voordat hij zijn draai had gevonden. De mannen om hem heen spraken Engels met Deense, Noorse en Nederlandse accenten. Ze hadden het over zaken waarvan hij de grote lijnen kende, maar niet de details. Offshore-funderingen. Kosten voor netaansluiting. Het Deense goedkeuringsmodel. Hij had vragen gesteld waar hij kon, en kwam na elk gesprek met het gevoel weg dat hij meer van zijn onwetendheid had blootgegeven dan hij had bedoeld.

Hij had de balzaal verlaten en was naar de lobby gegaan, en vervolgens naar het restaurant, waar hij nu bij het raam stond met een glas mineraalwater. Hij had het een half uur geleden neergezet en daar laten staan. Hij keek uit op Tivoli. In maart was het nog gesloten, de attracties stonden stil, de paden waren leeg. Alleen de contouren waren zichtbaar in het donker — de achtbaan, de torens, de kale bomen langs de

hoofdlaan. Achter hem bespraken honderddertig afgevaardigden uit acht landen de netinfrastructuur, subsidiemodellen en de vraag of de Noordzee binnen één generatie de energiecentrale van Europa zou kunnen worden.

Klüver had zelf voor het diner het woord gevoerd, precies twaalf minuten lang over energiebeleid en kustontwikkeling in Sleeswijk-Holstein. Het applaus was gematigd geweest. Een paar toehoorders hadden geknikt. De meesten waren gewoon blijven kletsen met hun tafelgenoten. Hij kende dat gevoel, en hij had geleerd het van zich af te zetten. De weg naar de top in Sleeswijk-Holstein was lang en vereiste geduld. Meer geduld echter dan hij in zich had.

"Je had het eerder over offshore."

De stem kwam van links, zonder de gebruikelijke inleiding die bij dergelijke evenementen aan elk gesprek voorafging. Klüver liet even tijd verstrijken voordat hij zich omdraaide. Toen keek hij naar de man die naast hem stond.

Hij was begin veertig, droeg een donker pak zonder stropdas en hield een glas rode wijn in zijn linkerhand. Zijn gezicht was smal en zijn ogen waren lichtgrijs. Hij keek Klüver aan met de uitdrukking van een man die al wist wat hij ging zeggen.

"Phillipe Duchamp," zei de man, terwijl hij zijn hand uitstak. "Ik werk voor een rederij in Oostende. Wij zijn actief in havenlogistiek, offshore-dienstverlening en zwaar transport over zee."

Klüver schudde hem de hand. "Detlev Klüver. Ik ben lid van het deelstaatsparlement voor het kiesdistrict Noord-Friesland."

"Ik weet het," zei Duchamp.

Ze stonden naast elkaar en keken uit over donker Tivoli. "Wat vond u precies interessant aan mijn presentatie?" vroeg Klüver.

Duchamp draaide het glas rode wijn langzaam rond in zijn hand zonder ervan te drinken. "U zei dat Sleeswijk-Holstein koploper in offshore-windenergie in Duitsland zou

kunnen worden als politici de juiste koers uitzetten. Dat is een interessante manier om het te formuleren."

"Een treffende, vind ik."

"Misschien." Duchamp zette het glas op de vensterbank. "Mag ik u een vraag stellen, meneer Klüver?"

"Ga uw gang."

"Weet u hoeveel vergunningsprocedures een enkel offshore-windpark momenteel moet doorlopen in Duitse wateren? Nog voordat de eerste paal in de zeebodem wordt geslagen?"

Klüver wist het exacte aantal niet, maar hij had wel een algemeen beeld. "Ik denk dat het er te veel zijn."

"Achtien verschillende instanties," zei Duchamp. "Op federaal en deelstaatniveau, plus maritieme ruimtelijke ordening, plus milieueffectrapportages die gemiddeld vier jaar in beslag nemen. De Denen keurden Horns Rev binnen twee jaar goed. De Britten bouwen momenteel het eerste commerciële park in de Ierse Zee." Hij pauzeerde even. "En wij staan hier nog steeds te praten over visies."

Klüver keek hem aan. "Zegt u 'we'?"

"Ik heb een kantoor in Hamburg en een contract met de Hamburgse haven. Ik heb bepaalde belangen langs de Elbe, ook al ben ik Belg." Duchamp glimlachte lichtjes, voor het eerst in dit gesprek. "En mijn belangen zijn dezelfde als die van u, meneer Klüver, althans wat offshore betreft. Ik heb havens nodig die zijn uitgerust om zware ladingen te verwerken. Ik heb vergunningsprocedures nodig die binnen twee jaar zijn afgerond, niet binnen acht. En ik heb politici nodig die begrijpen dat deze sector groot gaat worden, heel groot. De vraag is niet óf Duitsland offshore-windparken zal bouwen, maar wie ervan zal profiteren."

Achter hen klonk gelach uit een groep Deense afgevaardigden. Ze vermaakten elkaar met een verhaal in een taal die Klüver niet kon volgen. Hij wendde zich weer tot de man bij het raam.

"Wat verwacht u precies van mij?" vroeg hij.

"Nog niets concreets," zei Duchamp. "Ik wilde u gewoon leren kennen. Ik hoor uw naam nu al een jaar lang vallen in contexten die mij interesseren. Bijvoorbeeld wanneer mensen het hebben over kustontwikkeling, havenbeleid of het debat over subsidies voor windenergie in het deelstaatparlement." Hij stak zijn hand in de binnenzak van zijn jasje en legde een visitekaartje op de vensterbank, naast zijn onaangeroerde glas. "Mocht u ooit tijd hebben voor een ontmoeting, dan zou ik dat zeer op prijs stellen."

Klüver bekeek het kaartje. Er stond op: Phillipe Duchamp, Maritime Logistics Group, Oostende, met een telefoon- en faxnummer.

"Ik zal kijken," zei hij.

Duchamp knikte, pakte zijn glas en liep terug de zaal in. Klüver bleef bij het raam staan en keek hem na. Hij bewoog zich rustig en zonder haast, altijd iets opzij gedraaid om niemand aan te stoten. Klüver stopte het visitekaartje in zijn zak.

Terug in zijn kamer op de veertiende verdieping lag het kaartje op het bureau naast zijn vergadermap. De daken van Kopenhagen strekten zich onder hem uit, koperkleurig en grijs in de duisternis, met Tivoli er direct onder, de lichten uit, de paden leeg. Klüver dacht aan het getal dat Duchamp had genoemd. Achttien instanties. Bij minstens acht daarvan kende hij mensen.

Kiel, Brunswiker Straße, even voor zes uur 's ochtends

Detlev Klüver had niet geslapen. Dat was geen bewuste keuze geweest; het was gewoon zo gelopen. Dat overkwam hem wel vaker als zijn hoofd maar bleef malen terwijl zijn lichaam het had opgegeven. Hij had tot half vier wakker in bed gelegen en was toen opgestaan. Hij had in de keuken koffie voor zichzelf gezet en zat nu aan de keukentafel met

zijn tweede kopje, terwijl hij uit het raam naar de straat keek. Alleen de straatlantaarns brandden, en het eerste grijze licht verscheen boven de daken van de Brunswiker Straße.

Het visitekaartje lag voor hem op tafel. Hij had het uit zijn jaszak gehaald toen hij thuiskwam. Sindsdien lag het daar, omdat hij het niet wilde opbergen of weggooien.

Phillipe Duchamp, Maritime Logistics Group, Oostende.

Hij dronk zijn koffie en dacht na. Achter de ontmoeting met Duchamp schuilde een vraag die er al veel langer was. Langer dan die avond in het Radisson, langer dan zijn jaren in het deelstaatsparlement. Misschien wel net zo lang als hijzelf, als hij eerlijk was.

De vraag was niet of hij het zou doen. De vraag was waarom het zo lang had geduurd voordat iemand het hem had gevraagd.

Hij herinnerde zich de tijd dat hij drieëntwintig jaar oud was geweest. Destijds was hij nieuw in het districtsbestuur en had hij Uwe Barschel voor het eerst van dichtbij gezien. Barschel was minister-president van Sleeswijk-Holstein — de sterke man van de noordelijke CDU, de man van wie iedereen in de partij geloofde dat hij het ooit tot Bonn zou schoppen. Dat was tijdens een partijcongres in Lübeck in het voorjaar van 1983. De zaal rook naar natte jassen en sigarenrook. Barschel was de zaal binnengekomen met een zekere uitstraling. Het was het vanzelfsprekende gemak waarmee hij de zaal in bezit nam, zonder daar iets voor te hoeven doen.

Klüver had aan de rand van de zaal gestaan en toegekeken hoe Barschel handen schudde. Hij onthield moeiteloos namen en wekte in elk gesprek de indruk dat de persoon tegenover hem de enige in de zaal was. Daarna ging hij verder naar de volgende persoon, zonder dat de vorige zich gepasseerd voelde. Het was een techniek, wist hij nu, maar zo kwam het niet over.

Eindelijk had Barschel hem opgemerkt. Klüver had het gevoel gehad dat de politicus hem al eerder had gezien, misschien al een tijdje geleden. Hij had hem daar laten staan om te zien hoe hij zou reageren. Nu kwam hij op hem af, met uitgestrekte hand en een glimlach die niet geforceerd was – want Barschel wist dat een geforceerde glimlach zich altijd verraadde.

"Klüver," had hij gezegd. "Uit Noord-Friesland. Ik heb uw naam gehoord."

"O, echt? Van wie?" had Klüver gevraagd. Dat was verkeerd, schoot het door zijn hoofd, omdat het te direct was. En je begroette Barschel niet met tegenvragen. Maar de politicus had gelachen, kort en blijkbaar oprecht. "Van mensen die op zulke dingen letten." Hij had zijn hand nog even langer vastgehouden. "Houd vol, Klüver. Het zal de moeite waard zijn. De politiek heeft mensen nodig die weten wat ze willen." Toen was hij verder gelopen.

Klüver had die woorden de rest van de avond met zich meegedragen. Het was tenslotte Uwe Barschel die het had gezegd, en alles wat Barschel in die jaren zei, droeg het gewicht van een vonnis.

Vier jaar later had Klüver de foto van Barschel uit de krant geknipt en ingelijst. Het was niet het officiële portret, maar een persfoto uit oktober 1987. Zelfs toen zag hij er al uitgeput uit, maar straalde hij nog steeds zelfvertrouwen uit. De foto was twee weken voor zijn dood genomen. Dit was het laatste publieke beeld waarop Barschel er nog uitzag als Barschel, voordat alles in elkaar stortte. Klüver had de foto ingelijst en in de la gelegd omdat hij het niet over zijn hart kon verkrijgen om hem op te hangen. Maar hij wilde hem ook niet weggooien. De la was de enige plek waar beide tegelijkertijd mogelijk waren.

Klüver had lang en diep nagedacht over wat Barschel nu eigenlijk verkeerd had gedaan. Het had hem tijdens de maanden van de affaire beziggehouden – het afлуisterschandaal dat Barschels carrière had verwoest, hem uit zijn ambt

had verdreven en uiteindelijk eindigde in een badkamer van een hotel in Genève. De affaire werd breed uitgemeten in alle media en zijn naam was als een wond binnen de CDU van Sleswijk-Holstein. De meeste van zijn partijgenoten hadden gezegd: Hij ging te ver. Hij overschreed de grenzen. Hij deed dingen die je nu eenmaal niet doet.

Klüver had dat nooit geloofd. Barschel was niet te ver gegaan toen hij opdracht gaf tot het af luisteren van zijn SPD-rivaal Björn Engholm – vuile politiek, maar niet ongehoord. Hij had onvoldoende in de gaten gehouden wie er op de hoogte was van wat hij deed. Klüver werd getroffen door de gedachte dat de minister-president had vertrouwd op misplaatste loyaliteit. Dat waren de fouten geweest, daar was hij van overtuigd; het waren geen morele, maar technische fouten.

En dan was er nog de vraag hoe hij was gestorven. Die bleef onbeantwoord: of hij zichzelf van het leven had beroofd, of iemand hem daarbij had geholpen. Of was het zelfs moord? Klüver vroeg zich af of het eigenlijk nog enig verschil maakte. Als je eenmaal zo diep in het moeras zat als Barschel, was er blijkbaar geen weg meer naar buiten.

Hij had gezworen die fout niet te maken. De fout om zo diep weg te zakken dat de weg naar buiten versperd raakte. Als je het goed aanpakte, was er altijd een weg naar buiten. Je moest die alleen van tevoren uitstippelen, voordat je erin stapte.

Hij stond op en zette het koffiekopje in de gootsteen. Buiten was het lichter geworden; het grijs was verdwenen. De eerste auto reed voorbij op de weg, iemand op weg naar de vroege dienst. Een normale ochtend in Kiel, eind maart: acht graden, met een licht westelijk briesje dat vanaf het fjord waaide.

Hij dacht aan zijn moeder, die al drie jaar in een verpleeghuis in Husum woonde. Meestal wist ze niet meer wie hij was

als hij haar bezocht. Op sommige dagen herinnerde ze het zich nog wel, en op die dagen vroeg ze altijd hetzelfde: Hoe ver ben je gekomen, Detlev? En dan zei hij: Ver genoeg, mam. En dan knikte ze, met een blik die leek te zeggen: Ik weet dat dat niet waar is. Maar hij moest accepteren dat dit het beste was wat hij haar kon geven.

Hij dacht terug aan het verleden, aan Schobüll bij Husum, waar het gezin had gewoond. Op een zondagmiddag op het wad stonden drie donkere auto's op de parkeerplaats, met mannen ernaast die aktetassen vasthielden. Zijn vader had twee stappen achter zijn moeder gelopen. Hij had naar de zee gekeken alsof daar een antwoord lag dat hij nooit had gevonden. Zijn moeder was blijven staan en keek naar de mannen bij de parkeerplaats. Haar blik had iets waarvoor hij als kind geen naam had. Zelfs nu, op veertigjarige leeftijd, had hij er geen beter woord voor dan: vastberadenheid. De vastberadenheid van een vrouw die weet dat de wereld haar iets verschuldigd is. Ze leek besloten te hebben het zelf te pakken. Zo niet voor zichzelf, dan toch in ieder geval via haar zoon.

"Goed zijn is niet altijd genoeg," had ze gezegd, terwijl haar blik nog steeds op de mannen gericht was. Zijn vader had nooit zoiets gezegd. Zijn vader had tot zijn pensioen op de scheepswerf in Husum gewerkt. Hij sprak er niet over.

Klüver pakte het visitekaartje van de tafel en hield het even in zijn hand, waarna hij het in de binnenzak van zijn colbert stopte. Daar hoorde het thuis totdat hij had besloten wat hij ermee zou doen. Maar eigenlijk had hij zijn besluit al genomen.

Hij kleepte zich aan, verliet het huis en reed het korte stukje naar het deelstaatsparlement. Hij dacht aan niets in het bijzonder, maar toen begon hij in zijn hoofd een lijstje op te stellen.

Punt één: Duchamp terugbellen, vandaag nog, voordat hij

van gedachten zou veranderen. Dat zou hij niet doen. Maar hij wilde het uitsluiten.

Punt twee: uitzoeken hoe de douaneautoriteiten in Flensburg en Kiel met elkaar communiceerden. Die informatie kon hij via een kennis bij het ministerie van Binnenlandse Zaken verkrijgen.

Punt drie: een structuur opzetten waardoor geld kon stromen zonder dat zijn naam ooit ter sprake kwam. Daarvoor had hij een belastingadviseur nodig die niet te veel vragen stelde en die hij genoeg kon betalen om ervoor te zorgen dat hij de cruciale vragen überhaupt niet zou stellen.

Punt vier was nog geen punt. Punt vier was een gevoel. Hij schoof het voorlopig terzijde. Het was een onbehaaglijk gevoel. Maar het was geen punt. Detlev Klüver, lid van het deelstaatsparlement voor Noord-Friesland, had om negen uur een afspraak die hij niet zou missen.

Een week later stopte hij op de parkeerplaats van het wegrestaurant. Hij zag de BMW niet meteen, omdat hij hem niet tussen de vrachtwagens had verwacht. Phillipe Duchamp had hem geschreven dat ze elkaar om elf uur aan de westkant zouden ontmoeten. Klüver was een uur eerder vertrokken. Hij was over de snelweg A7 naar Hamburg gereden. Daarna had hij de A1 richting Bremen genomen. Voorbij Osnabrück reed hij het vlakke landschap van Nedersaksen binnen, dat die ochtend onder een egaal grijze hemel lag. Tijdens de rit dacht hij na. Wat wilde hij van Duchamp, en wat wilde deze man van hem?

Hij parkeerde tussen twee vrachtwagens met Nederlandse kentekenplaten en stapte uit. Hij bekeek het bouwwerk. De brug overspande beide rijbanen over een lengte van honderd meter, ondersteund door twee rode stalen pylonen die bijna veertig meter de lucht in reikten. Het was een vreemd bouwwerk. Hij vond het noch mooi, noch lelijk, func-

tioneel en toch gebouwd met een ambitie die inmiddels wat vermoeid overkwam. Onder zijn voeten op het asfalt van de parkeerplaats trilde de grond licht van de zware vrachtwagens.

Duchamp zat al aan een tafel bij het raam, aan de kant vanwaar je de rijbaan in noordelijke richting kon zien. Voor hem stond een plastic koffiebeker. De koffie was donker en slap, zoals die meestal was bij wegrestaurants. Hij had zijn jas niet uitgedaan. Toen Klüver ging zitten, schoof Duchamp hem een tweede beker toe, die hij blijkbaar had meegenomen.

"Hartelijk dank," zei Klüver.

"Ik wist niet hoe u hem drinkt."

"Zwart is prima."

Onder hen reed een zware vrachtwagen voorbij, langzaam en met begeleidingsvoertuigen met oranje lichten. Duchamp keek even naar beneden, toen weer naar Klüver.

"Ik waardeer directheid," zei Klüver, "dus ik begin ermee. U heeft me hier niet uitgenodigd om over vergunningsprocedures te praten."

Duchamp nam een slok koffie en zette de beker neer. "Nee."

"Wat dan?"

"Naast mijn logistieke bedrijf doe ik nog andere dingen," zei Duchamp. "Discreter. Winstgevender. En ik heb in Sleeswijk-Holstein iemand nodig die begrijpt hoe bepaalde zaken werken. Niet iemand die meedoet. Iemand die ervoor zorgt dat het kader klopt."

Klüver keek hem aan. "De randvoorwaarden."

"Ja, het gaat om de havenautoriteiten en de douane. De vraag welke schepen hoe vaak en hoe grondig worden gecontroleerd. De vraag welke onderzoeken prioriteit krijgen en welke zich maandenlang voortslepen, totdat de belangstelling afneemt." Duchamp vouwde zijn handen op tafel. "Dat zijn politieke kwesties, meneer Klüver. Geen juridische."

Klüver dronk zijn koffie. Die smaakte naar verbrande bonen en plastic. Hij nam de tijd voordat hij antwoordde,

omdat hij wist dat de komende seconden belangrijk waren. "Wat vervoert u?" vroeg hij uiteindelijk.

"Wat de markt vraagt."

"Dat is geen antwoord."

Duchamp keek hem even aan, toen knikte hij lichtjes, alsof Klüver voor een examen was geslaagd. "Oké. Voornamelijk cocaïne. Van Zuid-Amerika naar Noord-Europa, via Deense wateren. Er zit ook wat smokkel bij, zoals namaakartikelen en elektronica. Maar geen harde spullen, geen wapens." Hij pauzeerde even. "Ik vertel u dit omdat ik denk dat u een man bent die liever de waarheid hoort dan een verhaal."

Klüver zette de beker neer en keek uit het raam. Op de parkeerplaats beneden stapte een vrachtwagenchauffeur uit zijn cabine en stak een sigaret op.

"U hebt gelijk," zei Klüver. "Ik geef de voorkeur aan de waarheid." Hij wendde zich weer tot Duchamp. "En de waarheid is: wat u beschrijft, kan me alles kosten als het misgaat."

"Ja, dat zou kunnen," zei Duchamp.

"En wat biedt u mij daarvoor in ruil?"

"Een aandeel in de winst dat in geen enkele boekhouding voorkomt. En connecties die u in twintig jaar politiek werk niet kunt opbouwen. De mensen die deze connecties hebben, praten niet met politici." Hij leunde iets naar voren. "Ik ken mannen in Rotterdam, Kopenhagen en Hamburg die grote dingen in de havens in gang zetten. Deze mannen zullen op een dag beslissen welke havens in Sleeswijk-Holstein de komende dertig jaar offshore-overslagplaatsen worden en welke niet. Ik kan ervoor zorgen dat u de politicus bent die erbij zit wanneer deze beslissingen worden genomen."

Klüver zweeg. Onder hen raasde een touringcar door richting Hamburg. De fout zou niet zijn ambitie kunnen zijn, dacht hij. De fout zou onvoorzichtigheid zijn. "Ik heb één voorwaarde," zei Klüver.

Duchamp wachtte.

"Ik besta niet in deze zaak. Ik heb geen naam, geen rekening, er is geen verband dat men kan leggen. Wat u ook

betaalt, het gaat door drie handen voordat het mij bereikt. Geen van deze handen weet waar het vandaan komt." Hij keek Duchamp recht aan. "En als er iets misgaat, dan bent u degene die het verprutst heeft. Ik ben de politicus die verontwaardigd reageert en onmiddellijk een onderzoek eist."

Duchamp keek hem even aan. Op dat moment beseft Klüver dat de Belg hem opnieuw inschatte. Hij leek niet wantrouwig, maar toonde een soort waardering die hij niet had verwacht. "Akkoord," zei Duchamp.

Hij stak zijn hand uit. Klüver schudde die, kort en stevig.

Op weg naar het toilet, omdat hij het gesprek even wilde onderbreken en omdat de koffie slecht was geweest, bleef Klüver voor een gelamineerd bordje staan. Het hing boven de wastafel. Er stond een tekening op van een vink, de bekende "Autobahnfink" – een mascotte die automobilisten aansprak om hun afval niet uit het raam te gooien – en daaronder stond in sierlijke letters: Een vuilspetter is iemand die niet bedenkt dat netheid alleen maar vreugde schenkt.

Hij schudde zijn hoofd, waste vervolgens zijn handen en bekeek zijn gezicht in de spiegel boven de wastafel.

Toen hij terugkwam, had Duchamp een dunne envelop op de tafel gelegd. "Een eerste overzicht. Routes, tijdvensters, de namen van de bevoegde instanties in Kiel en Flensburg. Bekijk dit even en verbrand het daarna onmiddellijk."

Klüver nam de envelop en stopte hem in zijn binnenzak, zonder hem te openen.

Ze namen afscheid op de parkeerplaats. Duchamp reed in een onopvallende Opel Vectra met Belgisch kenteken richting het zuiden. Klüver bleef nog even in zijn BMW zitten, met zijn handen op het stuur, voordat hij de motor startte.

De pylonen van de brug stonden in de achteruitkijkspiegel terwijl hij de oprit opreed. Het leek hem een poort waar je maar in één richting doorheen kon rijden.

De A7 was op deze donderdagochtend vrij en Klüver reed met hoge snelheid van Kiel naar Flensburg. De lunch met Hartmut Brandstetter vereiste een bepaalde voorbereiding, waarbij het meer om houding dan om inhoud ging.

In Flensburg was de lucht zilvergrijs en het water van de fjord nog grijs. Enkele meeuwen cirkelden boven de haven. Het leek alsof ze het seizoen al hadden geopend, hoewel er nauwelijks jachten in de haven lagen. Klüver reed langs de havenkade en parkeerde de BMW op een smalle strook voor het Hotel Hafen Flensburg.

Brandstetter zat al in het restaurant, aan een tafel bij het raam met uitzicht op de fjord. Hij stond op toen Klüver binnenkwam. Ze schudden elkaar de hand en gingen zitten. Brandstetter was vijfenvijftig jaar oud en iets langer dan Klüver. Hij had kortgeknipt grijs haar en het gespierde postuur van een man die al dertig jaar lang twee keer per week naar het zwembad ging. Hij droeg een donker pak zonder stropdas. Dat was formeel genoeg voor de politie van Flensburg en informeel genoeg voor een lunch met een oude bekende. "Je bent nauwelijks veranderd," zei Brandstetter.

"Jij ook. Maar dat zeg je uit beleefdheid onder mannen van onze leeftijd."

Brandstetter lachte. "Waarschijnlijk."

Er kwam een serveerster aan. Ze was vriendelijk en reikte hen de menukaart aan. Brandstetter wuifde af. "Ik neem de schol. Zoals altijd als ik hier ben."

"Dan neem ik ook de schol," zei Klüver, "en een mineraalwater."

"Voor mij ook."

De serveerster noteerde het en verdween. Brandstetter keek over de tafel en vroeg naar de rit. Klüver legde uit dat de snelweg bijna leeg was geweest.

"Dat merken we hier in de regio ook," zei Brandstetter. "Het voorjaarsverkeer is nog niet op gang gekomen."

"Daar wilde ik het juist met je over hebben," zei Klüver terloops. "Maar dat kan wachten. Vertel eens, hoe gaat het met je? Hoe gaat het met je vrouw?"

"Goed. Ze werkt braaf mee. Ze zou graag vaker naar buiten gaan, maar die knie, je weet wel. Ze zegt dat het met het weer beter wordt. Ik zeg dat het nu zo blijft. Daar hebben we soms een beetje ruzie over."

"Dat klinkt helemaal als jullie."

"Ja." Brandstetter keek even uit over de fjord. Een meeuw dook naar beneden, raakte het water en vloog met een lege snavel weer omhoog. "En bij jou? Hoe gaat het met je moeder?"

"Ze zit in het verpleeghuis in Husum. De meeste dagen herkent ze me nauwelijks."

"Dat moet moeilijk zijn," zei Brandstetter.

"Zwaar voor haar. Voor mij is het redelijk op orde. Ze wordt goed verzorgd, het personeel is goed en de omgeving is rustig. Meer kun je waarschijnlijk niet verwachten."

De serveerster bracht het mineraalwater. Ze schonken in, hieven even hun glazen en dronken.

"Nou," zei Brandstetter, "het voorjaarsverkeer."

"Ja." Klüver zette zijn glas neer. "Bij mij in de commissie hebben ze geklaagd: de toeristenbureaus van Sylt, van St. Peter-Ording en van Husum. Ze zeggen dat de willekeurige controles van de afgelopen twee jaar hun omzet kosten. Niet alleen zijn er te veel controles in de buurt van de grens, er zouden ook te veel Denen worden aangehouden. De steekproefcontroles bij vroege vakantiegangers, dat is geen reclame voor de westkust."

"Dat is nu wel een beetje polemisch."

"Dat is polemisch, ja. Maar de toerismeadviseurs zitten in elk kiesdistrict, en de economische commissie schrijft mij aanbevelingen die ik moet doorgeven."

Brandstetter leunde achterover. "Detlev. Je weet hoe de willekeurige controles zijn ingevoerd. We hebben die na 1995 opgezet, omdat de grenscontroles werden opgeheven en het

noorden wijd open stond als een schuurdeur. Als jullie in het deelstaatparlement mij de opdracht geven om dat terug te schroeven, dan schroef ik het terug. Maar laat me dan alsjeblieft niet twee jaar later een BKA-statistiek zien die zegt dat de heroïnevangsten op de A7 zijn ingestort."

"Niemand vraagt je om iets terug te schroeven. Ik vraag alleen of de prioriteiten kunnen worden verschoven. Laten we zeggen, voor het hoogseizoen van begin tot half april. Jullie leggen de focus meer op snelheid en minder op de lading. Het gaat om een week of twee. De mensen uit de toeristische sector krijgen het gevoel dat de deelstaatregering naar hen luistert, en de statistieken komen in de loop van het kwartaal weer in evenwicht, omdat jullie in mei de prioriteiten weer terugbrengen."

Brandstetter keek hem aan. In zijn dertig jaar dienst had hij genoeg mannen aan tafel gehad om intonaties te kunnen onderscheiden, en Klüvers intonatie was nu die van een man die een verzoek deed. Brandstetter hoorde het als wat het was. "Dat zou ik met Kiel moeten afstemmen."

"Natuurlijk."

"En het moet passen in onze districtsplanning. Ik kan dat moeilijk zomaar bevelen, ik moet het motiveren."

"Ik stuur je het verzoek van de economische commissie. Dat is officieel, met handtekening en dossiernummer. Je hebt je motivering zwart op wit."

"Goed." Brandstetter pakte het waterglas, dronk langzaam en zette het neer. "Voor een tot twee weken."

"De tweede week van april zou doorslaggevend zijn. Als jullie dan de nadruk leggen op snelheid, bewijzen jullie de mensen uit de toeristische sector een grote dienst. De tweede week is de week met het meeste reisverkeer."

"Ik neem het mee."

"Bedankt, Hartmut."

De schol werd geserveerd, twee grote, gebruiende filets op wit porselein, met peterselieaardappelen en remouladesaus. Brandstetter pakte mes en vork met het zelfvertrouwen van

een man die al jaren in het restaurant kwam. Ze aten een tijdje in stilte. Buiten op de fjord voer het eerste kleine zeilbootje voorbij.

"Trouwens," zei Klüver zonder op te kijken, "ik heb gisteren iets gehoord op het ministerie van Binnenlandse Zaken."

"Wat dan?"

"Van de personeelsafdeling. Je weet dat de functie van plaatsvervanger bij de regionale politie vrijkomt."

"Ja, dat is bekend."

"De vacature wordt in mei gepubliceerd. Er zou echter een bepaalde formulering in kunnen staan die het profiel vrij duidelijk in de richting van ervaring aan de westkust stuurt. Het ministerie van Binnenlandse Zaken wil iemand die de regio kent en ook de situatie aan de grens."

Brandstetter legde het bestek neer. Hij keek Klüver aan en bleef daarbij kalm, zonder zichtbare reactie. "Ervaring aan de westkust."

"Zo staat het er. Ik dacht dat dit interessant voor je zou kunnen zijn. Als je rustig een sollicitatie voorbereidt, heb je zes weken voorsprong op degenen die pas na de publicatie wakker worden."

"De regionale politiedirectie is een ander verhaal dan Flensburg."

"Ja. Het is een groter verhaal."

Brandstetter pakte weer mes en vork. Hij sneed een stuk schol af, kauwde, slikte. Klüver keek naar hem en zag letterlijk hoe het in de man werkte, rustig en langzaam, maar voelbaar. "Wie weet er nog meer van?" vroeg hij.

"Drie mensen bij de personeelsafdeling. In de politiek tot nu toe alleen ik."

"En jij vertelt het mij."

"We kennen elkaar al vijftien jaar, Hartmut. Wie zou het je anders moeten vertellen?"

Brandstetter knikte langzaam. Hij at zijn stuk schol op, nam een slok water en keek uit over de fjord. De zeilboot was

kleiner geworden, was de haveningang gepasseerd en voer nu voor de oostelijke oever. "Ik dank je, Detlev."

"Graag gedaan. Je zult sowieso een van de beste kandidaten zijn. Ik help je alleen maar om eerder te beginnen."

"Ja, dat doe je."

De serveerster kwam en vroeg of ze een dessert wilden. Beiden wezen dat af. Brandstetter bestelde nog een espresso, Klüver ook. Terwijl ze wachtten, zei Brandstetter: "Wat betreft de verschuiving van het zwaartepunt. Ik zal dat volgende week met Kiel bespreken. Stuur me het voorstel van tevoren per fax, zodat ik voorbereid ben."

"Ik stuur het je vanmiddag nog."

"Goed, Detlev. Dan is dat geregeld."

De espresso kwam. Ze dronken rustig en spraken over andere dingen, over een oude collega uit Brandstetters tijd in Husum, over de mogelijke sluiting van twee politiebureaus in het district Noord-Friesland, over de kandidaat van de SPD voor de deelstaatverkiezingen in mei. Het was een gesprek tussen mannen die elkaar kenden en waardeerden.

Klüver betaalde. Hij stond erop, en Brandstetter liet hem begaan, omdat hij wist dat dat de makkelijkste manier was. Ze stonden voor het hotel en schudden elkaar de hand. Brandstetter vroeg hem zijn moeder de groeten te doen, mocht ze vandaag een goede dag hebben, en Klüver beloofde dat. Toen liep Brandstetter naar zijn dienstauto, een zwarte Mercedes. Vanuit het raam zwaaide hij even.

Klüver stapte in de BMW.

Op de terugweg naar Kiel, bij de oprit naar de A7, zette hij de radio aan. NDR Info was te horen, het middagprogramma, met een bericht uit Brussel. Het ging over de uitbreiding van de Europese Unie. Klüver luisterde met een half oor en dacht aan Brandstetter, aan de manier waarop de man het bestek had neergelegd toen het woord regionale politiedirectie was gevallen. Daarna volgde een korte stilte. Brandstetter zou het doen. Hij had het al gedaan, op het moment dat het woord was gevallen. De rest was nu administratie. En in de tweede

week van april zou een bestelwagen uit Skagen ongestoord over de A7 naar Hamburg rijden.

Klüver schakelde naar de vijfde versnelling en liet de BMW vaart maken. Boven de velden stond een rij windmolens, wit en langzaam, draaiend tegen de zilvergrijze hemel. Klüver glimlachte even, onwillekeurig. Achttien instanties, had Duchamp gezegd. Bij minstens acht daarvan kende hij mensen.

Bremen, een week later

Het gebouw in het centrum van Bremen was een Hanze-kantoorgebouw uit de jaren twintig. Maar in tegenstelling tot de gevel stamde alles daarachter uit de jaren zeventig. Er waren hoge plafonds, zware deuren en vloerbedekking in een groene kleur die ooit modern was geweest. Aan de muren van het trappenhuis hingen ingelijste foto's van oude schepen, stoomschepen en vrachtschepen uit de jaren twintig en dertig. Elke foto was voorzien van een klein messing plaatje met naam en bouwjaar, alsof het familieportretten waren.

Op de vijfde verdieping had de Nordlicht-Linie een halve verdieping gehuurd. De vergaderzaal waar Duchamp naartoe werd geleid, had brede ramen met uitzicht over de daken van de stad en een mahoniehouten tafel. Daaraan zaten zes mannen, die allemaal ouder waren dan hij. Ze zagen eruit alsof ze hun leven hadden doorgebracht met in kamers als deze te zitten.

Duchamp kende ze allemaal. Hannes Sievers, de reder die de Nordlicht-Linie had opgericht, zat aan het hoofd van de tafel. Hij glimlachte als een man die tevreden is, zolang de cijfers maar kloppen. Naast hem zat een man in een donkerblauwe blazer. Hij had gouden knopen op de mouwen. Zijn ogen leken te zeggen dat je beter geen zwakte tegenover hem kon tonen. De andere vier kende Duchamp slechts vluchtig,

wat voor zijn doeleinden voldoende was. Hij ging zitten zonder dat hem dat werd gevraagd. Hij had geleerd dat je in zulke kamers ofwel meteen gaat zitten, ofwel voor altijd blijft staan.

"De laatste levering," zei Sievers zonder inleiding, "was vier dagen te laat."

"Het schip had motorpech voor de Doggerbank," zei Duchamp. "Gerepareerd, verder gevaren, aangekomen. De goederen waren intact."

"Vier dagen," zei de man met de gouden knopen, "in onze branche zijn vier dagen geen kleinigheid."

Duchamp keek hem aan. "In elke branche met bewegende delen zijn er vertragingen. Dat moet je accepteren, anders zit je in de verkeerde branche."

Er viel een korte stilte. Sievers schraapte zijn keel.

"Voordat we naar de volgende operatie gaan," zei de gedrongen man met de kalende hoofdhuid, "zou ik graag de voorraad voor het tweede kwartaal doornemen." Hij haalde een map uit zijn aktetas.

Duchamp zweeg. Hij keek toe hoe Brinkmann de map opensloeg en een dichtbeschreven blad op tafel schoof. Het was getypt, in twee kolommen, met subpunten en regelnummers.

"Cocaïne, Colombia, eerste kwaliteit, drieëntwintig kilo in het magazijn, waarvan achttien gereserveerd voor de lopende distributie," las Brinkmann voor. Het klonk alsof hij op een directievergadering een financieel verslag voorlas. "Synthetische goederen, in totaal negen kilo, laboratoria in Tsjechië, laatste levering half maart." Hij bladerde verder. "Namaak-luxeartikelen, categorie handtassen en lederwaren, zevenenveertig stuks, voornamelijk Louis Vuitton en Gucci, daarnaast drieëntwintig horloges, overwegend Rolex en Patek Philippe." Hij legde de map op tafel en keek de aanwezigen aan. "Ik stel voor dat we bij de volgende levering meer elektronica opnemen. De markt voor namaakmobieltjes ontwikkelt zich goed."

Duchamp bekeek de lijst die voor hem lag: kolommen, subpunten, regelnummers. In Antwerpen, waar hij zijn eerste jaren had doorgebracht, zou zo'n lijst ondenkbaar zijn geweest. De mannen daar waren net zo grondig, maar geen enkel verstandig mens typt bewijsmateriaal uit en bewaart het in een map. Hij dacht er even aan om iets te zeggen, maar liet het toen maar zitten. De Duitsers hadden hun orde, en je raakte eraan gewend die te respecteren, ook al deed het je hart soms letterlijk stilstaan.

"Over de elektrische artikelen kunnen we praten," zei de man met de gouden knopen. "Wat mij meer interesseert, is de kwestie van de distributie. De afnemers in Hamburg zijn ontevreden over de levertijden."

"De afnemers in Hamburg," zei Duchamp, "zijn ontevreden over alles wat niet gisteren is gebeurd. Dat is een eigenschap van deze stad, geen kritiek op onze logistiek."

De man met de gouden knopen lachte kort en droog. Sievers tikte met een vinger op de tafel. "Toch. Wat doen we?"

"De volgende operatie verkort de levertijd," zei Duchamp. "Skagen in plaats van de Noordzee bij Helgoland. We doen het in Deense wateren. Van daaruit is het zes uur naar Hamburg, over heel gewone wegen, in een gewone bestelwagen." Hij legde een opgevouwen briefje op tafel, dat Sievers opende en las. "Het magazijn is een oude vissershut drie kilometer ten zuiden van Skagen, direct aan het water, al twee jaar buiten gebruik. Er zijn geen burens in het zicht."

"En de douane?" vroeg een van de andere mannen.

"Het zijn Deense wateren met Deense douane. De Denen controleren die nacht een ander deel van de kust." Duchamp pauzeerde even. Hij wilde daarmee aangeven dat hij deze informatie uit de eerste hand had. "Dat is geregeld."

"Wie bestuurt de boot?" vroeg Brinkmann.

"Een Deen. Hij kent het water, heeft al drie keer voor ons gewerkt, zonder problemen. Hij heet Lars, de rest hoeft u niet te weten."

De man met de gouden knopen, die glansden in het licht

van de plafondlamp, leunde naar voren. "En de politieke kant? U had laten doorschemen dat u in Sleeswijk-Holstein een nieuwe connectie had."

"De politieke kant is geregeld," zei Duchamp. "De details houd ik voor mezelf."

De man met de gouden knopen opende zijn mond. Duchamp keek hem kalm aan. Toen sloot hij zijn mond weer. In Duchamps blik lag iets dat elke discussie afsneed.

Sievers knikte. "Goed. Dan doen we het zo."

De jonge vrouw in een eenvoudig mantelpakje verscheen. Ze droeg een dienblad met een fles champagne en zeven glazen. Het leek alsof ze buiten op deze zin had gewacht – wat ze waarschijnlijk ook had gedaan. Duchamp nam zijn glas. Ze proostten op elkaar. De champagne was goed, beter dan al het andere in deze kamer.

Op de trap naar beneden haalde hij zijn telefoon tevoorschijn. Hij stuurde een kort bericht naar een nummer dat in zijn telefoonboek onder een vrouwelijke naam was opgeslagen: Skagen, tweede week van april. Alles bevestigd.

Het antwoord kwam terwijl hij door de zware voordeur de straat op stapte. Het bestond uit drie woorden: Begrepen. Geen contact.

Duchamp stopte de telefoon weg. Aan de gevel van het gebouw hing een bronzen plaquette met de naam van een katoenhandelsfirma die al vijftig jaar niet meer bestond. Hij keek er even naar, toen liep hij naar zijn auto.

HOOFDSTUK 2

SKAGEN

Skagen, 9 april 2000, 22:14 uur

De vissershut rook naar de zee, maar op een penetrante manier. Het was de geur van zout water dat in oude houten vloerdelen was getrokken, van netten die al jaren aan de muren hingen, en van vis die niet lang vers meer kon zijn geweest. Lars kende deze geur uit zijn jeugd. Zijn vader had een soortgelijke hut gehad, dertig kilometer verder naar het westen. Als jongen had Lars daar soms geslapen, op een kooi die te kort was. Toen had hij zich voorgenomen dat dit niet zijn leven zou worden. Hij wilde geen visser zijn die oud zou worden in een hut aan het strand, op een klein bootje voor de kust van Skagen. Hij had zich aan die belofte gehouden, zij het op een andere manier dan hij zich destijds had voorgesteld.

Nu zat Lars op een omgekeerde houten kist en dronk koffie uit een thermoskan die hij 's middags in zijn hotelkamer had gevuld. De koffie verwarmde zijn handen, wat het eigenlijke doel was.

Bent zat aan de andere kant van de kamer, op een oude stoel. De rugleuning was gebroken, maar de stoel bleef staan omdat Bent zijn gewicht verdeelde. Hij had zijn handen om

een geëmailleerde kampeerbeker gelegd en keek naar de vloer voor zich. Er was niets te zien, maar Bent keek graag naar de vloer als hij nadacht.

De enige lichtbron was een petroleumlamp die Lars op de tafel had gezet. Helder, elektrisch licht zou door de kieren van de luiken naar buiten zijn geschenen, en een leegstaand huisje met licht riep vragen op die je niet nodig had. De lamp wierp een warm, onrustig licht dat bij elk zuchtje wind van buitenaf flikkerde. De schaduwen op de muren bewogen mee, de opgehangen netten en de oude drijvers en een kalender uit 1994, waar iemand midden juli was gestopt met het omslaan van de maanden.

De zee lag honderd meter verderop en bleef rustig. Maar Lars kende het gevoel als de zee dichtbij was. Dan was er een lichte trilling te voelen. "Nog een uur," zei Lars.

Bent keek op van de vloer en keek even op zijn horloge, een oude Casio met een stalen kast die op verschillende plekken bekrast was. "Drieënvijftig minuten," antwoordde hij en keek weer naar de vloer.

Lars dronk zijn koffie. Ze hadden de afgelopen drie dagen nauwelijks gesproken. Dat vond Lars prima, want hij was geen man die praatte als hij niets te zeggen had. Blijkbaar dacht Bent er net zo over. Ze hadden de uitrusting gecontroleerd, de route besproken, de posities in de GPS opgeslagen, en dat was genoeg geweest. Bent kende het water voor Skagen beter dan Lars, had Duchamp hem verteld, en in de drie avonden die ze samen hadden doorgebracht, had Lars geen reden gevonden om daar aan te twijfelen. Bent had eens, zonder dat hem iets was gevraagd, naar de kaart gewezen. De stroming bij eb trok naar noordnoordoost, had hij gezegd, en daar moest je rekening mee houden als je buiten pakketten wilde ophalen. Lars had het genoteerd.

"Heb je kinderen?" vroeg Bent.

Lars keek hem aan. Hij had niet verwacht dat Bent persoonlijke vragen zou stellen. "Een dochter," zei Lars. "In Aalborg."

Bent knikte. "Hoe oud is ze?"

"Veertien," zei Lars.

"Ik heb er ook een," zei Bent. "Ze is nu negentien en studeert architectuur in Kopenhagen." Hij nam een slok uit zijn beker. "Haar moeder heeft haar grotendeels alleen opgevoed."

Lars zei niets, omdat elk antwoord verkeerd zou hebben geklonken.

"Het is niet zo dat ik er niet was," zei Bent. "Ik was er als ik er kon zijn. Maar dat is niet hetzelfde als er zijn."

Hij zette de beker op de grond naast de stoel en sloeg zijn armen over elkaar. Buiten duwde een windvlaag tegen de muur. Het zeil op het dak wapperde en kwam weer tot rust. "Weet ze wat je doet?" vroeg Lars.

"Nee." Bent keek hem aan. "Weet je dochter dat?"

"Nee," zei Lars.

"Goed," zei Bent. Het klonk eenvoudig, als de constatering van een man die dit de juiste oplossing vond.

Lars keek naar de petroleumlamp, waarvan de vlam net weer flikkerde. De schaduwen op het plafond bewogen.

"Hoe lang doe je dit al?" vroeg Lars.

Bent dacht even na. "De eerste keer was in 1981. Sigaretten over de Öresund, met een vissersboot die van mijn oom was. Ik was toen net twintig."

"En sindsdien?"

"Met tussenpozen." Hij haalde zijn schouders op. "Elektronica uit Polen in de jaren negentig. Daarna een paar jaar niets. Nu dit." Hij keek Lars aan. "En jij?"

"Sinds vijf jaar." Lars dronk de laatste slok koffie, die koud was. "Daarvoor zat ik bij de kustwacht."

Bent keek hem aan, even te lang, en knikte toen langzaam. "Dat verklaart een hoop."

"Wat verklaart het?"

"Hoe je beweegt. Je weet hoe ze denken." Hij bedoelde het als een observatie. "Dat is niet slecht."

Lars zette de thermoskan weg en keek naar zijn handen.

Daar was het litteken op zijn linkerduim, van een touw dat jaren geleden was gebroken. Daarnaast de kleinere littekens op zijn knokkels. Zijn handen kenden het werk, net als die van Bent.

"Ben je bang?" vroeg Bent.

De vraag verraste Lars opnieuw. Hij had die zichzelf nog niet gesteld. Hij dacht even na. "Niet voor de nacht," zei hij uiteindelijk. "Voor wat er daarna komt."

Bent knikte. "De rekening in Malmö," zei hij.

Lars keek hem aan.

"Duchamp heeft het me verteld," zei Bent. "Niet de details. Alleen dat je na deze nacht wilt stoppen."

Lars zei niets.

"Ik ook," zei Bent. Hij pakte zijn beker weer op en keek erin. "Mijn dochter trouwt in september. Ik wil erbij zijn. Eindelijk eens erbij zijn omdat ik dat wil, en niet omdat ik toevallig vrij ben." Hij zette de beker weer neer. "Dat klinkt als iets kleins. Maar dat is het niet."

"Nee," zei Lars.

Ze zwegen een tijdje. Buiten waaide de wind gelijkmatig, vier Beaufort, precies zoals Bent die middag had voorspeld.

Hij keek op zijn horloge. Nog tweeëntwintig minuten.

"Het is tijd om de boot klaar te maken," zei hij.

Bent stond langzaam op. Hij pakte zijn beker en stopte die in zijn zak. Toen klopte hij even op de buitenzak, waar zijn mes zat, en keek Lars aan.

"Ik ga mee," zei hij.

Ze liepen samen naar de deur. Lars hief de petroleumlamp op en blies hem uit. Even was het pikdonker, voordat hun ogen zich aanpasten. Lars opende de deur.

De wind was scherp en rook zout. Lars trok zijn jas strakker om zich heen en liep naar het strand, Bent liep naast hem. Achter hen viel de deur van de hut dicht. De kalender uit 1994 zwaaid een keer heen en weer en hing toen weer stil.

Ze duwden de boot helemaal het water in. Toen Lars er

kniediep in waadde, voelde hij de kou door zijn laarzen heen. Bent klom aan boord en startte de buitenboordmotor. Het gebrom was diep en gelijkmatig. Lars klom in de boot en ging aan het roer zitten. Hij gaf gas en voer weg.

De rubberboot met de harde romp werd onmiddellijk door de nacht opgeslokt. De deining tilde de RHIB op en liet hem weer zakken, gelijkmatig en zonder pauze. Bent zat aan bakboordzijde, met één hand aan de handlijn op de romp. Lars hield koers noord-noordwest. Het was nog elf zeemijl naar het overdrachtpunt. Op het kleine GPS-scherm kon hij zien hoe ze het punt naderden waar de ontmoeting zou plaatsvinden.

"Hoe ver nog?" vroeg Bent na een tijdje.

"Nog acht mijl. Twintig minuten."

Bent knikte.

Lars reed verder door de nacht en dacht aan zijn dochter in Aalborg, die inmiddels veertien was en die hij twee keer per maand zag. Ze waren 's ochtends vaak gaan eten, altijd in hetzelfde restaurant aan de haven. Ze vertelde dan over school en over haar vriendinnen, en hij luisterde en stelde soms de verkeerde vragen. Ze reageerde dan met een blik die zo op die van haar moeder leek dat het hem even de adem benam. Ze wist niet wat hij deed. Haar moeder wist het ook niet, of ze wist het wel en zei niets, wat op hetzelfde neerkwam.

Na die nacht stond er genoeg op de rekening in Malmö om drie jaar te overbruggen. Hij had besloten om na die nacht te stoppen. Drie jaar op de rekening was genoeg voor een nieuwe start.

Skagerrak, 40 zeemijl ten westen van Skagen, 00:14 uur

De brug van de Santa María Express werd op dit uur alleen verlicht door de instrumenten. De groene en oranje displays

straalden op het gezicht van Pinzau. In de weerspiegeling van de ruit zag hij er vreemd uit. Hij stond aan het roer en hield de koers van 87 graden aan, met een snelheid van 19 knopen. De stuurautomaat van het schip stond aan. Toch lagen zijn handen op de rand van het roer, omdat hij dat zo gewend was en omdat het hem iets gaf om zich die nacht aan vast te houden.

Het schip was 275 meter lang en vervoerde achttienhonderd containers. Er was koffie uit Venezuela aan boord, cacao uit Ecuador, en er waren koelcontainers met bananen. Dat stond in het manifest dat de eerste stuurman voor het uitvaren in La Guaira had ondertekend, zorgvuldig en volledig, zoals het hoorde.

Wat niet in het manifest stond, bevond zich in laadruimte vier, sectie C, achter een muur van correct aangegeven scheepsreserveonderdelen. Pinzau had het zelf niet gezien. Hij had de coördinaten voor de overdracht gekregen en een tijdschema, en beide in zijn persoonlijke notitieboekje overgeschreven. Het notitieboekje lag nu in de kluis in zijn hut. Dat was de enige kluis aan boord waarvan alleen hij de sleutel had.

De eerste stuurman, Ramirez, was al acht jaar op dit schip en hij wist van niets. Dat was belangrijk, dacht Pinzau. Ramirez sliep nu.

Hij draaide aan de trouwring om zijn vinger. Ook dat gaf hem in uren als deze houvast. Zijn dochter Isabela woonde in Caracas en ze stuurde hem elke zondag een e-mail. Daarin vertelde ze hem over haar leven, over haar huisgenoten en over iets dat ze in de stad had gezien. In de laatste e-mail ging het over een straatkapel die in de regen bossa nova speelde, dacht Pinzau, en hij moest glimlachen.

Hij had haar al drie zondagen geen antwoord geschreven. Hij wilde haar geen leugen schrijven. Dat vond hij belangrijk.

"Kapitein." De stem kwam van de deur. Miguel, een van de twee ingewijde matrozen, leunde tegen het kozijn en wachtte. Hij was midden dertig, afkomstig uit Maracaibo.

Zijn gezichtsuitdrukking verraadde dat hij geen onnodige vragen stelde.

"Alles klaar?" vroeg Pinzau.

"Javier wacht beneden. De pakketten staan in de lift."

Pinzau knikte. Hij keek nogmaals naar de instrumenten en naar het radarscherm. Daar was niets te zien behalve de gebruikelijke verkeersdrukte hier voor Skagen: een paar vrachtschepen, een tanker twaalf mijl ten noordoosten, verderop een containerschip op tegenkoers. Daaronder was geen enkel vaartuig dat dichterbij kwam dan het hoorde.

Pinzau schakelde de automatische piloot uit en verminderde de snelheid, langzaam en gelijkmatig, van negentien naar twaalf knopen. In het logboek zou Ramirez morgenochtend een lichte tegenwind noteren, die er daadwerkelijk was geweest, en een overeenkomstige aanpassing van de koers. Het was het soort aantekening waar niemand in geïnteresseerd was. "Ik kom eraan," zei Pinzau.

Miguel verdween. Hij bleef nog even bij het raam staan en keek naar het zwarte water om hen heen. Toen zette hij de stuurautomaat weer aan.

Op weg naar het achterdek trok hij zijn jas strakker om zich heen. De Noordzee in april was anders dan het Caribisch gebied in april. Dat wist hij na twaalf jaar op deze route, maar het raakte hem toch elke keer weer. Het was een kou die overal vandaan kwam, uit de lucht, uit het water, uit de hemel en uit de duisternis. Pinzau dacht dat zelfs de duisternis hier een andere kwaliteit had dan thuis. Ze was op de een of andere manier dichter en minder vriendelijk.

Miguel en Javier hadden de pakketten al op het achterdek klaargezet. Het waren er deze keer vier, in waterdicht zwart materiaal geseald. Elk had een drijflichaam van oranje schuimrubber. Ze waren groter dan Pinzau had verwacht.

De drie mannen werkten in stilte. Er was geen bevel nodig, want iedereen wist wat hij moest doen. Pinzau hield de touw van het eerste pakket vast, terwijl Miguel en Javier

het naar de reling tilden. Hij voelde even het gewicht, toen liet hij los.

Het pakket raakte het water met een doffe klap, die onmiddellijk werd opgeslokt door het motorgeluid en de wind, en dreef achteruit. Het oranje drijflichaam was een klein licht puntje in het zwart van de Skagerrak. De andere drie pakketten volgden. Ze hadden vier minuten nodig, geen vijf. Pinzau keek op zijn horloge. Het was 00:31 uur.

Hij knikte naar Miguel. Javier keek naar het water, waar niets meer te zien was.

"Dat was goed werk," zei Pinzau. Hij liep terug naar de brug. Daar verhoogde hij de snelheid weer tot negentien knopen, langzaam en gelijkmatig. Toen nam de automatische piloot het weer over. Het radarscherf liet niets nieuws zien.

Pinzau ging in de kapiteinsstoel zitten, die in het midden van de brug stond, en keek naar de instrumenten. Over drie uur zou Ramirez zijn dienst beginnen, fris en uitgeslapen, met koffie in de hand, en vragen of de nacht rustig was geweest. En Pinzau zou zeggen: ja, redelijk rustig, voor zover ze Skagen waren gepasseerd.

Hij draaide aan de trouwring om zijn vinger en dacht aan Isabela in Caracas, die op dit uur waarschijnlijk sliep.

Hij had haar nog geen antwoord geschreven.

12 zeemijl voor Skagen, 00:45 uur

Het kielwater van het containerschip was nog te zien. De lange lichte streep werd langzaam donkerder toen Lars het eerste pakket zag. Het dreef dertig meter naast het kielwater. Het oranje drijflichaam was in het donker nog net te onderscheiden. Lars zag het alleen omdat hij wist waar hij moest zoeken.

Hij gaf gas en manoeuvreerde de boot in positie. De deining drukte van opzij en hij stuurde ertegenin. Het pakket

dreef sneller dan verwacht, omdat de wind het al had gepakt, en hij moest een bocht maken om het in te halen. Bent stond aan bakboordzijde met de bootshaak. Hij boog zich lichtjes voorover en compenseerde de bewegingen van de boot. Zo bewogen ervaren zeelieden zich, zonder er nog over na te denken.

De haak greep het pakket bij de tweede poging. Samen trokken ze het aan boord. Het nylon was nat en glad, het gewicht onaangenaam verdeeld. Lars knoopte het vast aan de bevestigingslijnen op de romp. Bent zwaaide de haak alweer over de reling.

Het tweede pakket lag dichterbij en kwam sneller dichterbij dan het eerste, omdat de wind het in hun richting duwde. Bent haalde het bij de eerste poging meteen dichterbij. Het derde dreef honderd meter verderop. Lars gaf gas en maakte een bocht. De instrumenten gloeiden zwak voor hem.

Ze hadden vier pogingen nodig om het derde pakket binnen te halen. Bij de tweede gleed de haak weg, het pakket draaide om en dreef twee meter verder. Bij de derde had Bent het even te pakken en verloor het weer nadat een golf de boot had opgetild. Bij de vierde keer lukte het hen samen: Lars hield de haak vast en Bent greep met blote handen in het natte nylon. Ze trokken tot het pakket over de opblaasbare romp kwam en zwaar op het dek viel. "Er ontbreekt er nog één," zei Bent.

Lars speurde de zee af met een verrekijker. Het vierde pakket moest verder zijn afgedreven. Maar na een moment vond hij het; het dreef honderdvijftig meter in noordwestelijke richting. Het bewoog mee met de wind. Hij gaf gas.

De boot schoot over de golftoppen, water spatte over de romp en Lars hield koers. Het vierde pakket was snel, maar zij waren sneller, en na twee minuten was hij dichtbij genoeg. Bent stond klaar, de haak in beide handen, zijn benen wijd uit elkaar tegen de beweging van de boot in.

Bij de eerste poging had hij het te pakken. Het pakket kwam zwaar over de reling, zwaarder dan de andere, en Lars

en Bent trokken tegelijkertijd. Toen lag het op het dek. Bent vloekte zachtjes in het Deens en schudde zijn handen uit, omdat het nylon in de kou scherp was als draad.

Ze hadden de vier pakketten in zestien minuten opgehaald.

Lars controleerde nogmaals de bevestiging, waarna hij weer koers zette naar de kust, die 12 zeemijl verderop lag.

Ze voeren in stilte. De zee was wat ruwer geworden, want de wind waaide nu met vijf Beaufort, zoals Bent had voorspeld. De boot moest ertegen vechten. Het water klotste tegen de romp. Lars stond aan het roer en hield de koers. Hij dacht even aan de rekening in Malmö, daarna weer aan de laatste zeemijlen die voor hen lagen.

Bent keek naar het radarschermb. "Daar is een boot," zei hij.

Lars keek. Er kwam een boot uit het noordoosten. Hij leek kleiner dan een kustwachtvaartuig, maar groter dan een vissersboot. Hij hield koers naar het zuidwesten met 12 knopen. De koers zou de hunne precies kruisen als beide snelheden gelijk bleven.

Lars pakte de telefoon en stuurde een bericht naar het nummer dat hij uit zijn hoofd kende: Boot uit NNO, koers 220, snelheid ca. 12. Kruist onze route.

Het antwoord kwam na negentig seconden: Doorvaren. Niet afwijken.

Bent had meegelezen. Hij zei niets.

Lars voer verder. Hij gaf wat meer gas. Het strand lag nu vier zeemijl verderop. De berekening klopte nog, als hij snel genoeg was. De andere boot hield koers en voer verder met twaalf knopen.

Maar toen week hij van zijn koers af. Lars zag het op het scherm, eerst dacht hij dat hij zich vergiste, maar toen was het duidelijk: de boot was twintig graden naar het zuiden gedraaid en had versneld tot achttien knopen. Hij kwam nu recht op hen af.

Hij typte: Boot heeft koers gewijzigd. Komt recht op ons af. 18 knopen.

Bent keek naar het scherm, toen naar Lars, en weer naar het scherm. Hij zei nog steeds niets. Maar Lars zag hoe zijn rechterhand langzaam naar het mes aan zijn riem gleed, alleen de vingertoppen. Het leek op de reflex van een man die in moeilijke situaties had geleerd zijn handen in de buurt van scherpe voorwerpen te houden.

Het antwoord kwam na een lange minuut: Landing onmiddellijk afbreken. Doorvaren richting Zweden, Göteborg, haven Zuid. Wij regelen het.

Lars gaf de telefoon aan Bent. Bent las het en gaf het terug. "Hebben we daar brandstof voor?" vroeg hij.

"Vier uur. Göteborg halen we zo niet, daar hebben we zes uur voor nodig."

Bent knikte langzaam. "Dan is dat geen optie."

Lars schreef terug: brandstof is niet genoeg. Wat te doen? Er kwam geen antwoord.

De andere boot was nu twee zeemijl verderop en had een signaallicht aangezet, afwisselend blauw en wit. Bent zag het als eerste met het blote oog. "Dat is de kustwacht," zei hij.

Lars zag het kenteken en gaf vol gas. De boeg kwam omhoog, de boot schoot over de golftoppen, water sloeg over de romp en raakte hem in het gezicht, koud en zout. Het strand was nog maar drie zeemijl verwijderd. Het kustwachtvaartuig leek sneller te zijn dan zij. Via de marifoon klonk nu een Deense stem: "Onbekend vaartuig op positie zevenenvijftig graden vierenvijftig noorderbreedte, tien graden twaalf oosterlengte, identificeer uzelf alstublieft en stop uw motor."

"We gaan aan land," zei Lars.

Bent keek hem aan.

"We gaan aan land, en we gooien de pakketten overboord voordat we het strand bereiken, en dan gaan we er vandoor." Lars hield koers, zijn ogen gericht op het radarscherm. De kust was nu zichtbaar als een donkere streep aan de horizon. "Begrepen?"

Bent haalde het mes uit zijn riem en hield het in zijn hand, met het lemmet naar beneden gericht. "Begrepen."

De kustwacht herhaalde de oproep, voor de tweede keer. De stem bleef kalm en verraadde geen ongeduld. Het signaallicht knipperde, blauw en wit, een zeemijl achter hen.

Lars racete naar het strand. De deining werd vlakker naarmate ze dichterbij de kust kwamen, en de boot ging nog sneller. De motor gierde op vol gas. Tweehonderd meter van het strand maakten ze de bevestigingslijnen van de pakketten los.

"Nu."

Bent werkte snel en zonder haast. Hij pakte het eerste pakket, stak met het mes door het drijflichaam, één keer, twee keer. De lucht kwam sissend naar buiten. Toen gooide hij het overboord. Het tweede pakket volgde, daarna het derde. Bij het vierde brak het lemmet af. Het mes was te dun voor het dikke rubber van het drijflichaam. Lars haalde zijn eigen mes uit zijn jaszak, stak ermee in en gooide het pakket overboord.

Alle vier de zware pakketten zonken onmiddellijk. Lars voer met vaart het grote rubberbootje het strand op. Hij gaf vol gas tot het laatste moment, toen trok hij de motor omhoog. De romp schuurde over het zand. Hij sprong over de bootromp, landde met alleen zijn voeten in het water en rende de duinen in. Bent volgde hem. Hij was zwaarder en langzamer, maar hij rende zonder aarzelen.

Het strand was honderd meter breed, fijn wit zand dat er in het donker grijs uitzag. Het gras van de duinen aan de rand bewoog in de wind. De vissershut lag dertig meter verderop, het hout donker, het zeil boven het dak ritselde in de wind. Lars was twintig meter van het water verwijderd toen er een schot klonk.

Het kwam uit de duinen, links van de hut, een enkele, droge knal die de wind meteen wegvoerde. Lars wierp zich in het zand. Hij lag en wachtte, toen klonken er een tweede en een derde schot. Lars draaide zich om.

Bent lag drie meter achter hem, op zijn rug, de armen uitgestrekt, de rechterhand half gesloten om het mes dat hij nog steeds vasthield. Hij bewoog niet.

Lars bleef liggen en keek naar de duinen. Het gras bewoog

gelijkmatig in de wind. Van hieruit zag hij niemand, noch bij de hut, noch in de duinen. Hij wachtte tien seconden, twintig. Toen het stil bleef, kroop hij naar Bent toe, helemaal plat in het zand.

Bent keek hem aan. Zijn ogen waren open en helder, zijn mond stond een beetje open. Lars zag een wond, links op de borst. Bent had zijn linkerhand ertegen gedrukt, en die hand was donker en nat. Hij ademde kort en oppervlakkig. Bij elke ademhaling klonk er een geluid dat Lars nog nooit had gehoord en dat hij meteen begreep. "Ga weg," zei Bent.

Zijn stem was kalm. Lars keek naar de duinen. Er was niets te zien. "Bent."

"Ga nu," zei Bent en hoestte kort en droog. Lars zag hoe zijn hand zich steviger tegen de wond drukte.

Achter hen, buiten op het water, flitste een wit licht op. De schijnwerper van het kustwachtvaartuig schoot over het strand, breed en gelijkmatig. Hij verlichtte het strand in een strook van tien meter breed. Daarbij knipperde het zwaailicht.

Lars stond op en rende weg.

Hij rende door het zachte zand, dat bij elke stap meegaf en hem vertraagde. Zijn benen waren zwaar, zijn adem snakte al na dertig meter scherp in zijn borst. De duinen lagen donker voor hem. Het gras sloeg hem in het gezicht toen hij de eerste helling op rende. Zijn handen grepen in het gras en vonden geen houvast. Hij gleed uit, knielde in het zand, stond weer op. Hij draaide zich even om en zag hoe de schijnwerper van de kustwacht gericht was op het lichaam van Bent, die roerloos op het strand lag.

Aan de andere kant liep het land af naar een vlakke laagvlakte. Daar liep een grindpad parallel aan de kust. Lars zag het en rende er dwars overheen, weg van het strand.

Hij hoorde terreinwagens voordat hij hun lichten zag. De motoren kwamen ergens van links en ze waren dichterbij dan hij had verwacht. Toen verschenen er twee paar koplampen die over de laagvlakte zwaaiden en over het grindpad kwamen.

Lars wierp zich in het gras en bleef stil liggen, met zijn gezicht naar beneden en zijn armen dicht tegen zijn lichaam. De eerste auto reed dertig meter langs hem, de tweede twintig. Hun koplampen schenen over de duinkam en over het strand erachter.

Hij hoorde ze remmen, deuren dichtslaan, daarna klonken er stemmen in het Deens en kraakten de portofoons.

Lars lag in het gras en wachtte. Hij voelde de kou van onderaf, door zijn jas, door zijn natte broek. Maar hij wist dat bewegingen hem nu konden verraden. Hij dacht aan Bent, die op het strand lag. Hij dacht aan de schutter in de duinen, die daar op hen had gewacht. Hij dacht dat de schutter er ofwel nog was, ofwel weg was. Beide waren mogelijk, hij kon het niet weten.

De schijnwerper van het kustwachtvaartuig gleed verder over de duinen, het witte licht wierp een brede, gelijkmatige baan. Even viel het op de holte waarin Lars lag, daarna gleed het over hem heen. Lars zag de lichtstraal over het gras glijden en wachtte tot hij ver genoeg weg was.

Toen stond hij op en rende gebukt verder. Hij rende weg van de zwaailichten en de stemmen en de schijnwerper.

Hij rende een uur, misschien wel langer, door gras en zand en een keer door een ondiep beekje dat koud was, net als alles die nacht.

Toen bereikte hij een geasfalteerde weg met witte markeringen die zwak oplichtten in het donker. Hij volgde die naar het zuiden, tot de eerste lichten van Skagen verschenen. Bij een bushalte aan de rand van de stad ging hij op het bankje zitten en wachtte. Zijn handen trilden, wat hij nu pas opmerkte. Hij stak ze in zijn jaszakken en wachtte tot het ophield.

In zijn rechterjaszak vond hij de telefoon. Hij was vergeten dat hij die nog had. Hij keek naar het scherm, vier uur drieëntwintig, en drie ongelezen berichten van het nummer dat hij uit zijn hoofd kende. Hij opende ze niet.

De eerste bus naar Frederikshavn vertrok om acht over

vijf. Lars stapte in, betaalde contant, ging achterin de bus bij het raam zitten en keek naar de straat, die in de ochtendschemering grijs en leeg was. Vanuit Frederikshavn was Göteborg drieënhalf uur met de veerboot. Vanuit Göteborg kon je Malmö in een paar uur met de trein bereiken. Hij moest denken aan de bankrekening daar.

Toen kwam het beeld van Bent weer in hem op, die op het strand had gelegen met zijn hand tegen de wond. Hij herinnerde zich hoe Bent had gesproken. Hij had "Ga" gezegd. Lars keek uit het raam naar het heidelandschap buiten, naar de bomen en de verspreide boerderijen. Toen dacht hij aan niets meer.

Kiel, 10 april 2000, 0:31 uur

Detlev Klüver deed de lamp aan en ging weer aan zijn bureau zitten. Voor hem lagen de documenten voor de commissie Binnenlandse Zaken van de volgende week. Het waren drieëndertig pagina's, dichtbeschreven, met aantekeningen in de marge in zijn eigen handschrift. Hij had de eerste achttien gelezen. Toen had hij de volgende pagina opengeslagen, weer dichtgeslagen en naar het raam gekeken.

Buiten was de stad donker. Hij stond op, liep naar de keuken en schonk een glas water in. Hij dronk het op terwijl hij bij de gootsteen stond. Het water was een voorwendsel om even te bewegen. Hij zette het glas neer, liep terug naar het bureau en ging zitten. Hij sloeg de negentiende pagina open. Het was 0:38 uur.

Hij rekende het uit. Het schip moest op positie zijn, want Duchamp had hem twee dagen geleden bevestigd dat het vrachtschip Skagen op tijd zou bereiken. Het voer richting Kopenhagen, waar het overmorgen vroeg zou aankomen. De overdracht was gepland voor kort na middernacht. Lars en de oude Deen waren nu op het water, ergens voor de kust van

Skagen, op een strand dat Klüver nooit had gezien en nooit zou zien. Over drie uur zou de lading in de vissershut liggen, zouden de twee mannen verdwenen zijn, en morgenochtend zou er niets van hebben plaatsgevonden.

Hij las de negentiende pagina. Het ging over de nieuwe bezetting van de grensbewakingsposten aan de Deense grens. Dat was een onderwerp dat hem normaal gesproken interesseerde, omdat het ruimte bood voor invloed. Hij las de eerste alinea, daarna de tweede. Bij de derde merkte hij dat hij de tweede niet had onthouden, en begon hij opnieuw.

De telefoon stond op het bureau, rechts naast de documenten. Het was een gewone vaste telefoon, zwart, met een lang snoer. Hij droeg hem soms door het appartement als hij belde.

Duchamp had hem gezegd dat hij contact zou opnemen als er iets te melden was. Dat was de afspraak, en de afspraak klopte. Toch lag de telefoon daar, en hij keek ernaar. Hij stond weer op.

De onrust die hem soms overviel als hij wachtte, was een slechte gewoonte. Hij had die nooit helemaal afgeleerd, hoewel hij had geleerd die te verbergen. In het deelstaatsparlement, in commissievergaderingen, als een stemming krap was en hij niet zeker kon zijn van de uitkomst, zat hij stil en rechtop en keek hij recht voor zich uit. Niemand kon aan hem zien wat er in hem omging. Dat had hij jarenlang geoeft. Hij wilde in geen geval zwakte naar buiten toe tonen.

Maar hier, alleen in zijn appartement, met de fjord buiten en de telefoon op het bureau, was er niemand die hem zag. Hij liep naar het raam en kon daarbuiten nog steeds niets nieuws ontdekken. Hij dacht aan Lars, die hij nooit had ontmoet en van wie hij alleen wist wat Duchamp hem had verteld: betrouwbaar, kent het water, heeft drie keer voor ons gewerkt. Toen dacht hij weer aan Barschel en aan alles wat daarna was gekomen: de affaire, de instorting, de vraag die niemand hardop stelde.

Het was niet de corruptie geweest. Corruptie kwam overal

voor, en de meesten overleefden het. Het was de onvoorzichtigheid geweest. De overtuiging dat men onaantastbaar was, dat de eigen positie sterk genoeg was om alles te dragen wat men erop legde.

Klüver was niet onvoorzichtig. Dat was het verschil, en daar hield hij vast aan. Het was het principe dat al het andere droeg. Hij kende geen namen die hem belastten. Hij kwam in geen enkel proces-verbaal voor, in geen enkel verband dat een officier van justitie kon leggen. Dat was de constructie die standhield, zolang niemand een fout maakte.

Hij keek op zijn horloge. Het was nu bijna één uur. Hij was gekalmeerd, of in ieder geval zo ver als hij die nacht zou kalmeren.

Om één uur stond Klüver op, stopte de documenten in zijn aktetas en ging naar de slaapkamer. Hij lag een tijdje met open ogen in het donker en hoorde de wind tegen de ramen beuken, vier Beaufort, misschien vijf. Hij dacht aan niets bijzonders. Kort na drieën viel hij in slaap. De telefoon ging niet.

HOOFDSTUK 3

HET SPOOR

Kiel, 12 April 2000

Het was donderdag, kort na negen uur, toen de telefoon ging. Klüver zat aan zijn bureau en dronk zijn eerste kop koffie van de dag. Voor hem lag de ochtendkrant, opengeslagen bij het economiekatern. Het politiekatern las hij pas na de tweede kop koffie. Politiek voor tien uur was een verkeerd begin van de dag. Buiten was de fjord grijs en stil, geen wind, het wateroppervlak glad als glas. Voor Kiel in april was dat ongebruikelijk. Hij liet de telefoon twee keer overgaan voordat hij opnam. "Klüver."

"Ik ben het." Duchamps stem klonk rustig, zoals altijd, met dat lichte Belgische accent dat na twee jaar nog steeds vreemd klonk. "Heeft u even tijd?"

"Ja, dat heb ik." Hij stond op en liep naar het raam, de telefoon in de hand, want het snoer was lang genoeg. Buiten reed een bus richting de haven.

"De operatie is voltooid," zei Duchamp. "Maar niet zoals gepland."

Klüver wachtte.

"De lading is verloren. De boot is geïdentificeerd, we weten nog niet door wie. Lars is er vandoor gegaan." Er

volgde een korte pauze, die echter niet lang genoeg was om toevallig te zijn. "De andere man is dood."

"Pardon?" vroeg Klüver.

"Een van mijn mensen was ter plaatse. Er is een beoordeling van de situatie gemaakt."

De formulering was nauwkeurig en zei alles en niets. Klüver kende zulke formuleringen. Hij gebruikte ze zelf, in commissievergaderingen, wanneer er een beslissing was genomen die men niet bij naam wilde noemen. Een beoordeling van de situatie, dat was een pragmatische reactie op gewijzigde omstandigheden. Dat was een noodzakelijke maatregel in het kader van de gegeven omstandigheden. Het betekende hetzelfde: dat iemand een beslissing had genomen die hij niet hardop wilde uitspreken, omdat die hardop uitgesproken verkeerd klonk.

"Wie heeft dat besloten?" vroeg Klüver.

"Dat was een inschatting ter plekke," zei Duchamp. "Gezien de omstandigheden."

"Dat heb ik begrepen." Klüver hield zijn stem kalm. "Mijn vraag was wie het besloten heeft."

"Mijn man. Hij zag dat die twee gepakt zouden worden. Daarom heeft hij besloten."

"Op uw instructie?"

Er viel een korte stilte. "Hij handelde naar eigen inzicht."

Klüver keek uit het raam naar de straat. Hij dacht aan Bent, die hij nooit had ontmoet en van wie hij alleen wist wat Duchamp hem had verteld: dat hij betrouwbaar was en het water kende. Hij schoof die gedachte terzijde. Zulke gedachten hielpen niets. "Dat was verkeerd," zei Klüver.

"Ja," zei Duchamp.

"Niet alleen moreel." Klüver draaide zich van het raam weg en liep terug naar het bureau. "Operationeel. Zulke beslissingen laten sporen na. Een dode man op een Deens strand roept vragen op, en vragen leiden tot onderzoeken, en onderzoeken zijn het enige dat ons echt gevaarlijk kan worden."

"De Deense politie heeft de zaak als een onopgehelderd ongeval geclassificeerd," zei Duchamp. "Er is geen verband met ons."

"Nog niet."

"Nee," zei Duchamp. "Nog niet."

Klüver ging zitten. De koffie was koud geworden, wat hij nu pas opmerkte. Hij nam toch een slok. "Ik wil dat zoiets niet meer zonder mijn medeweten gebeurt," zei hij. "Dat was vanaf het begin de voorwaarde. Het gaat niet om bescherming tegen de gevolgen. Het gaat erom dat ik de gevolgen moet inschatten voordat ze zich voordoen. Daarna is het te laat."

"Oké, dat heb ik begrepen," zei Duchamp. Het klonk als een toezegging.

"Goed," zei Klüver. Hij hing op.

De telefoon lag voor hem op het bureau, naast de krant die hij niet had uitgelezen. Hij dacht aan Barschel. Even. Hij dacht altijd even aan Barschel als er iets was gebeurd waar hij niet volledige controle over had gehad. Loyaliteit hield geen stand. Zwijgen hield ook geen stand. Dat was de les.

Hij had controle nodig. Echte, structurele controle over wat er gebeurde en over de mensen die het lieten gebeuren. Dat was de les. Klüver had die geleerd en hij zou die niet vergeten. Hij trok de ochtendkrant weer naar zich toe en vond de plek waar hij was gebleven, midden in een artikel over de ontwikkeling van het containerverkeer in Noordzeehavens. Hij las verder. Toen sloeg hij de politiekpagina open, hoewel het nog geen tien uur was, en begon die te lezen.

Göteborg, 13 april 2000

Sören opende midden in de nacht de deur van zijn appartement. Voor hem stond zijn oude vriend Lars. Hij zag er gejaagd en moe uit, en zijn kleding zat slordig. Hij keek

hem even aan, toen deed hij een stap opzij. Het was half vier 's ochtends en Sören stelde voorlopig geen vragen. Dat waardeerde Lars zo aan hem, destijds tijdens de oefeningen en nu weer.

Ze liepen door de flat naar de keuken en Lars ging aan de keukentafel zitten. Sören haalde een pan uit de kast en begon roerei te maken. Hij vroeg niet of Lars honger had.

Ze zaten tot kort na zes uur samen. Lars vertelde hem wat er in Skagen was gebeurd: van de vissershut tot het strand, van de kustwacht tot het schot vanuit de duinen, en van Bent, die op zijn rug had gelegen met zijn hand tegen zijn borst gedrukt. Sören luisterde zonder te onderbreken, zijn ellebogen op de tafel gesteund. Toen Lars klaar was, schoof hij de koffiepot over de tafel. "Lars, je moet naar de politie gaan," zei Sören uiteindelijk.

"Waarmee?" vroeg zijn vriend. "Ik zat op een boot zonder papieren, bij een illegale actie, en ik ben gevlucht voor de kustwacht. Bent is dood en de lading is weg. Wat moet ik tegen de politie zeggen?"

"Alles wat je me net verteld hebt."

"Ik heb een voornaam en een mobiel nummer dat inmiddels niet meer bestaat," zei Lars. "En Duchamp heeft connecties, dat weet ik, tot ver in de overheidsinstanties, waarschijnlijk zelfs in Denemarken en Zweden. Als ik naar de politie ga, ben ik degene die gearresteerd wordt."

Sören keek uit het raam naar de binnenplaats. Het werd langzaam licht. In de boom onder het raam begon een vogel te zingen. "Ga dan weg," zei Sören na een tijdje. "Ga naar huis en doe alsof er niets is gebeurd."

Lars keek hem aan en Sören keek terug. Niemand zei iets. "Bent is dood," zei Lars.

"Ik weet het," antwoordde Sören.

Uiteindelijk gingen de twee toch slapen, terwijl Göteborg buiten ontwaakte. Sören sliep in zijn kamer, Lars op de bank in de woonkamer. Zijn deken rook naar wasmiddel. Hij lag op zijn rug en hoorde de eerste trams en auto's en de voet-

stappen van iemand in het appartement boven hen. Hij viel in slaap, op een gegeven moment, zonder te merken wanneer.

Toen hij wakker werd, was het bijna twaalf uur. Sören zat weer aan de keukentafel en las de krant. Hij keek op toen Lars binnenkwam. Lars schonk koffie in en ging zitten. Het zonlicht viel schuin door het keukenraam. "Ik heb nagedacht," zei Lars uiteindelijk.

Sören legde de krant neer, keek hem aan en wachtte.

"Duchamp is de spullen kwijtgeraakt," zei Lars. "Hij denkt dat Bent dood is, en dat ik weg ben, en dat de zaak daarmee afgedaan is." Hij dronk zijn koffie. "Maar ik wil niet dat het afgedaan is."

Sören zei eerst niets. "Je moet naar de politie gaan, Lars."

"Nee, ik denk dat er misschien nog een andere mogelijkheid is."

Skagerrak, 17 april 2000

De bodem bestond uit vlak en gelijkmatig zand. Hier en daar groeiden bosjes zeegras tussen de stenen. Het zicht was drie tot vier meter. Het was een groengrijs schemerlicht dat alles in dezelfde kleur deed verschijnen: het zand, het water en hun eigen handen. Ze bevonden zich op een diepte van tweeëntwintig meter, zoals de duikcomputer om hun pols aangaf.

De twee duikers bewogen zich in gelijkmatige banen over de bodem. Ze zwommen vijftig meter in de ene richting, dan vijftig meter terug, en elke baan was tien meter verschoven. Ze leken hun duik zwijgend en zonder haast te volbrengen.

Een kabeljauw zwom langs de eerste duiker, dichtbij genoeg om de schubben te zien, en verdween weer in het grijs. Een keer doemde uit het schemerlicht een oud anker op, half in het zand verzonken en begroeid met schelpen. De twee duikers zagen het en zwommen verder.

Na een half uur raakte de tweede duiker de arm van de

eerste aan en wees naar zijn manometer. De eerste keek naar de zijne, knikte en wees naar boven.

Ze doken op in het vlakke, grijze aprillicht. Op vijftig meter afstand lag een zeiljacht voor anker. Aan de achterstevan wapperde een Zweedse vlag en de motor stond uit. Ze zwommen terug en klommen via de zwemtrap aan boord.

Lars trok zijn vinnen uit en ging in de cockpit zitten. Sören ging naast hem zitten en haalde een thermoskan uit de kajuit. "Niets," zei Sören.

"Nog niet," zei Lars.

Zijn vriend schonk thee in en reikte hem een beker aan. Ze dronken en keken naar het water. De kust van Skagen lag twee zeemijlen verderop als een vlakke streep aan de horizon, nauwelijks zichtbaar in het mistige aprillicht. Lars zette de beker neer en keek naar het kompas.

"We zouden dertig meter verder naar het noordoosten kunnen duiken," zei hij.

Sören keek hem aan.

"De positie klopt niet helemaal," zei Lars. "Dertig meter naar het noordoosten zou beter kunnen zijn."

Sören dronk zijn thee op en zette de beker weg. "Dan wisselen we de flessen," zei hij.

Ze ruilden de lege flessen voor volle, controleerden de instrumenten en doken weer het water in.

Hun tweede duik begon net als de eerste in een groengrijs schemerlicht. Maar deze keer zwommen ze dertig meter naar het noordoosten en zochten daar verder.

Lars vond het eerste pakketje al na acht minuten. Het lag half in het zand. Het zwarte plastic van de buitenkant was intact, de oranje drijvers hingen er nog aan, ingeklapt en slap. Lars zwom vlak boven het pakketje en bekeek het. Het was een van de drie cocaïnepakketten, dat zag hij aan de vorm en de grootte. Hij bevestigde er een klein rood vlaggetje aan en zwom verder. Het tweede pakket lag twaalf meter verderop, het derde nog eens tien meter in noordoostelijke richting,

beide cocaïnepakketten, beide onbeschadigd. Lars markeerde ze.

Hij vond het vierde pakket naast een platte steen. Het was iets kleiner dan de andere en lag dieper in het zand. Door het gewicht was het sneller gezonken. Lars pakte het pakket vast en voelde opnieuw dat het gewicht ongelijkmatig verdeeld was. Hij wenkte Sören met een handgebaar.

Sören zweefde naast hem en legde ook zijn handen op het pakket. Hij tilde het even op en liet het weer zakken. Toen keek hij naar Lars, die naar boven wees.

Ze maakten het pakket vast aan de lijn die Lars over zijn schouder had gedragen en doken naar boven. Daarbij moesten ze op verschillende dieptes hun decompressiestops inlassen. Ze trokken de lijn achter zich aan.

Uiteindelijk bereikten ze de oppervlakte en klommen aan boord van het zeiljacht. Sören had het schip geleend van een vriend in Göteborg. Ze deden hun duikflessen af, trokken de wetsuits uit en stopten de duikspullen in een zeilzak.

"En wat doen we nu?" vroeg Lars.

"Nu moeten we dat pakket op de een of andere manier van daar beneden hierheen krijgen. Laat me even nadenken." Sören pakte de lijn ter controle vast, die over de reling liep en in de zee verdween. Toen zei hij: "Dat zou kunnen lukken. De lijn zou in de lier moeten passen. En we gebruiken de giek van de boot als kraanarm."

"Ja, we knutselen een kraan in elkaar," zei Lars, en zijn stem klonk nu iets hoopvoller.

Ze draaiden de giek van het grootzeil naar buiten, haalden de lijn uit het water over een omkeerrol en vervolgens naar de boot. Hier klemde Sören het touw vast in de grote lier, waarmee normaal gesproken de voorzeilen strak werden gehaald. Hij draaide aan de slinger en het geklik van de vergrendeling vulde de lucht. Na vijf minuten wisselden ze elkaar af. "Dat moet echt verdomd zwaar zijn, wat daar aan hangt," zei Sören, terwijl Lars verder draaide.

Eindelijk kwam het pakket langzaam uit de zee. Het water

gutste van de zwarte buitenhuid. Toen het ver genoeg uit het water was, zwaaide Sören de giek voorzichtig over de cockpit. Toen maakte Lars de lijn los van de lier en het pakket viel met een doffe klap op de grond.

Ze stonden allebei boven het pakket en keken ernaar, nat en zwaar en misvormd op de cockpitplanken.

Lars haalde zijn mes tevoorschijn en sneed de buitenverpakking open. Het plastic was dik en hij had kracht nodig. Toen gaf het materiaal mee en trok hij het uit elkaar. Binnenin zat een tweede laag, noppenfolie, die in meerdere lagen om de inhoud was gewikkeld. Lars wikkeldde die af, laag voor laag. Zijn handen waren rustig.

De eerste laag viel uit elkaar en gaf zicht op kleine, dichtgelaste, doorzichtige plastic zakjes, gevuld met voorwerpen die glinsterden in het aprillicht van de Skagerrak.

Het waren horloges. Een dozijn polshorloges, met kasten van goud en staal, wijzerplaten met namen die Lars kende, hoewel hij er nooit een had gedragen. Daaronder bevonden zich nog meer zakjes, gevuld met sieraden. Daaronder waren kettingen en armbanden en ringen, sommige met stenen die zelfs door het plastic heen glansden. En helemaal onderaan, in een aparte verpakking van schuimrubber, leek de hoofdprijs te liggen: vier platte, dunne zakjes. Ze bevatten goud in kleine staafjes.

Sören keek naar de inhoud van het pakket, toen naar Lars, waarna hij een van de plastic zakjes eruit haalde en het in het aprillicht hield. De goudstaafjes lagen zwaar en stil in hun schuimrubberen omhulsel. "Ik heb nog nooit een goudstaafje in mijn hand gehad," zei hij uiteindelijk.

"Nu heb je er vier," zei Lars.

Sören legde het zakje voorzichtig terug in het pakket, alsof het breekbaar was. Toen keek hij Lars aan. "En de andere drie pakketten laten we beneden?"

"De andere drie laten we beneden," zei Lars. Hij vouwde het noppenfolie weer over de inhoud. "Je wilt niet zulke

hoeveelheden drugs op dit schip halen. En we willen geen drugshandelaren worden."

Ze haalden het anker op en voeren terug. Eerst gingen ze naar het noordoosten, daarna naar het zuidwesten. De wind waaide nu met vier Beaufort en dreef de grote Hallberg-Rassy zacht en gelijkmatig door de deining. Het pakket lag in de kooi in de kajuit, in een deken gewikkeld, en Lars zat in de cockpit aan het roer, keek naar het water en dacht aan Bent.

Sören kwam uit de kajuit met twee kopjes koffie en ging naast Lars zitten.

"Lars, ik vraag me nog steeds af wat we met de drugs moeten doen."

"We varen terug naar Göteborg," zei Lars. "En dan geven we de Deense politie een anonieme tip. De exacte coördinaten van wat daar beneden ligt."

Sören dronk zijn koffie. "En dit dan?" vroeg hij, terwijl hij even naar de kajuitdeur keek.

"Dit hier," zei Lars, "is voor Bent, voor zijn dochter en voor ons."

Sören knikte en zei verder niets. Ze voeren verder naar het zuidwesten, met het pakketje in de kooi, de coördinaten op de GPS en de Deense kustlijn in hun rug, die langzaam achter de horizon verdween.

Hull, Verenigd Koninkrijk, 18 april 2000

Het politiebureau in Queen's Gardens was deze donderdag half leeg. Dat kwam politieagent James Walker goed uit. Hij zat liever alleen aan zijn bureau, en op een donderdagmiddag in april in Hull was er onder collega's maar één gespreksonderwerp: het weer.

Het regende al sinds de ochtend. Voor de ramen lag de stad onder een hemel die sinds het aanbreken van de dag grijs

was gebleven. Walker zat aan het achterste bureau in het kantoortje op de eerste verdieping. Voor hem lag een stapel correspondentie die vanochtend uit de inkombak van sergeant Whittaker naar zijn eigen bak was verhuisd. Whittaker had daarover gezegd: "Je hebt toch genoeg tijd, nietwaar, agent?"

Walker had gezwegen, zoals je bij Whittaker soms beter niets kon zeggen. Na acht maanden dienst had hij geleerd dat elke stapel papier een kans was om zich nuttig te maken. Ook al betekende dat vandaag niet meer dan het sorteren van routineberichten uit twaalf politiedistricten in de juiste archiefvakken.

Hij werkte zich door de stapel heen. Een vermistmelding, een aangifte van diefstal en twee faxen werden gemarkeerd voor doorsturen. Toen kwam er een dunne blauwe envelop met het Interpol-stempel op de voorkant.

Walker haalde de brief eruit. Hij was tweetalig opgesteld, Engels en Deens naast elkaar. Het briefhoofd was van de politie in Kopenhagen, de datum was de dag ervoor.

Onderwerp: Identificatie slachtoffer schietpartij Skagen Strand, 10 april 2000. Verzoek om medewerking bij onderzoek naar eerdere Britse contacten.

Walker las. Een man genaamd Bent Pedersen, geboren in 1954, Deens staatsburger, was op 10 april dood aangetroffen op een strand ten noorden van Skagen. Hij had een schotwond in de borst. Maar er was geen identiteitsbewijs bij het lijk gevonden. De identificatie was gelukt via vingerafdrukken. Pedersen zou in de jaren tachtig meerdere malen zijn opgevangen vanwege sigarettensmokkel over de Öresund. Eén keer was er een Britse connectie: in 1986 zou zijn boot voor Grimsby door de plaatselijke havenpolitie zijn aangehouden. De procedure was later wegens juridische tekortkomingen geseponeerd. Er werd om informatie gevraagd of er in dit dossier namen van Britse medeplichtigen stonden die relevant konden zijn voor het huidige onderzoek.

Walker las de brief nog een keer. Toen stond hij op en liep naar de archiefkast aan de muur. In de lade onder de letter G

zocht hij de Grimsby-dossiers uit 1986. Na vijf minuten vond hij de zaak met de Deense vissersboot. Hij nam de map mee terug naar zijn bureau en bladerde erdoorheen.

De boot heette Solveig II. De kustwacht had hem op 14 september 1986 aangehouden. De lading bestond uit drieduizend sloffen sigaretten zonder accijnszegel, aangegeven als visvangst. Er waren drie mannen aan boord geweest. De procedure was stopgezet omdat de fouillerende ambtenaar het laadluik zonder gerechtelijk bevel had geopend. In de bijlage vond Walker een handgeschreven lijst met de namen van de bemanning.

Pedersen, Bent. Hansen, Lars. Olesen, Erik.

Walker bleef even hangen bij de naam Lars Hansen. Hij bladerde verder en vond aan het einde van het dossier een aantekening in potlood, gedateerd november 1986. De behandelende sergeant, al lang met pensioen, had genoteerd dat Hansen destijds was geïdentificeerd als voormalig lid van de Deense kustwacht. Daarnaast had hij in hetzelfde handschrift met potlood toegevoegd: Mogelijk is dit het brein achter de operatie. Walker sloot het dossier. Toen opende hij het weer en las de notitie nogmaals.

Hij stond op en liep naar het bureau van Whittaker, dat vier rijen verderop stond. Whittaker was drieënvijftig jaar oud. Zijn 95 kilo zat in een uniform dat voor vijftentachtig was genaaid, en hij las net de Hull Daily Mail. Hij keek op toen Walker naast hem bleef staan.

"Sergeant. Een verzoek van Interpol uit Kopenhagen. Een dode smokkelaar in Denemarken, met een Brits verleden in Grimsby. Zijn toenmalige handlanger, een zekere Lars Hansen, zat bij de kustwacht. De rechercheur heeft destijds genoteerd dat Hansen waarschijnlijk de leider van de operatie was."

Whittaker vouwde de krant op, langzaam en zorgvuldig.

"En?"

"Pedersen is nu neergeschoten, sergeant. Op een strand bij Skagen, zonder identiteitsbewijs. Het lijkt op een executie. En

Hansen is verdwenen. Als Hansen destijds de leider was en een van de twee nu dood is, dan moeten we daar eens naar kijken."

"Constable." Whittaker stak zijn rechterhand op, kalm, met het geduld van een man die deze beweging al vaak had gemaakt. "Waar ligt Skagen?"

"In Denemarken, sergeant."

"Waar ligt Hull?"

"In Engeland."

"Heel goed. Dan zijn we het erover eens dat het oplossen van een moord in Denemarken een Deense aangelegenheid is." Whittaker vouwde de krant weer open. "Je beantwoordt het verzoek beleefd, stuurt een kopie van het dossier mee en vermeldt dat we verder niets hebben uit 1986. Punt."

"Maar, sergeant..."

"Punt, agent." Whittaker keek even op. In zijn blik lag de vastberadenheid van een sergeant die deze beslissing al tweehonderd keer had genomen. "We zijn hier geen James Bond-team. Wij zijn de Humberside Police. We hebben vijf onopgeloste inbraken in West Hull en een vermiste persoon in Beverley, en de hoofdinspecteur wil vanavond een opgeruimde stapel op zijn bureau zien. Denemarken kan wel voor zichzelf zorgen."

Walker knikte. "Sergeant."

Hij liep terug naar zijn bureau.

Daar had Walker zo zijn gedachten over. Geen James Bond-team.

Vorige week was hij met Sarah naar de Odeon geweest. Ze hadden "The World Is Not Enough" gezien, met Pierce Brosnan. Sarah had de film leuk gevonden, met het enthousiasme van een aankomende bibliothecaresse die één keer per week aan haar dagelijkse sleur wilde ontsnappen. Walker had zich verbaasd over hoe ver de reeks was afgegeden. Brosnan droeg pakken als een bankbediende en keek naar de schurken alsof hij hen een lening wilde verkopen. Roger Moore zou dezelfde scène met een opgetrokken wenkbrauw hebben

gespeeld, en de bioscoop zou hebben gelachen. "A View to a Kill", uit 1985, was de laatste echte Bond-film geweest. Daar was Walker zeker van.

Als Whittaker dat een James Bond-team noemde, dan had Whittaker blijkbaar al vijftien jaar geen Bond-film meer gezien.

Walker haalde zijn notatieblok tevoorschijn en formuleerde het antwoord aan Kopenhagen, braaf en beleefd, zoals Whittaker had gevraagd. "Wij bevestigen de ontvangst van uw verzoek. Wij sturen u een kopie van het dossier uit september 1986. Buiten de stand van zaken van toen beschikken wij momenteel niet over verdere informatie. Met vriendelijke groeten, Humberside Police."

Vervolgens kopieerde hij het verzoek en de handgeschreven notitie. Hij vouwde de kopieën driemaal en stopte ze in de binnenzak van zijn uniformhemd. Het origineel ging samen met de antwoordbrief naar Whittakers uitgaande post.

Het was kort na vijf uur toen Walker het bureau verliet. De regen was afgenomen. In plaats daarvan was er wind opgestoken, die vanaf de Humber door de straten trok. Walker sloeg de kraag van zijn jas omhoog en liep langs de Queen's Gardens naar de bushalte. Een agent die nog maar acht maanden in dienst was, reed met de bus, en de verbinding naar West Hull reed om de veertig minuten.

Bij Carr Lane moest hij wachten voor een rood licht. De bus zoemde zachtjes, de chauffeur trommelde met zijn vingers op het stuur. Walker zat bij het raam en keek naar buiten. Naast de bus reed een auto.

Het was lang en hoekig, met de strenge, ingehouden soberheid van een handgebouwde auto die nooit een merklogo nodig had gehad om te bewijzen wat hij was – zo zeldzaam dat Walker even nodig had om hem te plaatsen. "Bristol Britannia," zei ergens in zijn hoofd een stem die meer wist

dan hij. Achter het stuur zat een oudere man met een verzorgde snor. Hij had beide handen aan het stuur en keek recht voor zich uit. Walker keek naar hem door de ruit van de bus, met stil respect.

Ooit, dacht Walker.

Het verkeerslicht sprong op groen. De Bristol Britannia kwam in beweging en reed een tijdje naast de bus, voordat hij bij het volgende kruispunt naar links af sloeg. Walker keek hem na tot hij achter een rij bakstenen huizen verdween.

Oostende, 19 april 2000

Phillipe Duchamp stond op het balkon op de tweeëndertigste verdieping. Hij dronk langzaam zijn whisky. De Noordzeelucht was koud en zout, maar hij bleef staan. Dat gaf hem na een lange reis weer wat hij nodig had. Rechts beneden lag de haven van Oostende, waarvan de kranen zich als zwarte silhouetten aftekenden tegen de avondhemel.

Achter hem, door de balkondeur, hoorde hij zijn vrouw Véronique in de keuken. Hij hoorde het zachte klikken van de cognacflles. Duchamp had haar over de reis verteld. Daarbij had hij de naam van de stad genoemd, het aantal dagen en enkele details. Ze had geknikt en niet veel vragen gesteld. Zijn telefoon zoemde in zijn jaszak. Hij haalde hem tevoorschijn en keek naar het display. Het was een nummer met een Belgisch netnummer. Hij nam op. "Ja."

"Ik wilde u op de hoogte brengen," zei de stem zonder inleiding. "De Deense kustwacht heeft vanochtend een anonieme tip ontvangen. Coördinaten voor de kust van Skagen, tweeëntwintig meter diep. Drie pakketten, cocaïne, in totaal bijna zeventig kilo. Ze zijn rond het middaguur geborgen."

Duchamp nam een slok whisky en keek naar de zee.

"Het vierde pakket zat er niet bij," zei de stem. "Ze zijn nog aan het zoeken, maar ik denk niet dat ze het zullen vinden."

"Bedankt," zei Duchamp.

"Zoals altijd."

Het gesprek eindigde. Duchamp stopte de telefoon in zijn zak en bleef staan. Zeventig kilo cocaïne op de zeebodem voor de kust van Skagen, gevonden door de Deense politie op basis van een anonieme tip. Iemand had geweten waar de pakketten lagen. Dat betekende dat er iemand bij was geweest. Lars en Bent waren op de rubberboot geweest.

Duchamp dacht na. De man op de rubberboot, de Deen die hij alleen als Lars kende. Hij had gedacht dat zijn man Lars en de oude Bent te pakken had gekregen. Maar Bent was dood en Lars was weg, dat had hij geweten, en nu wist hij iets meer: Lars was niet weg.

Het vierde pakket.

Hij keek naar de zee en vroeg zich af wat er in het vierde pakketje gezeten zou kunnen hebben. Wat was Lars er nu mee van plan? Was het een probleem dat zichzelf oploste of een probleem dat aandacht nodig had? Toen ging de telefoon voor de tweede keer.

Hij keek naar het display. Een onbekend nummer, dit keer met een Deens netnummer. Hij nam op.

Eerst hoorde hij niets. De beller pauzeerde even. Toen zei hij in het Deens: "Voor Bent." Het gesprek werd beëindigd.

Duchamp keek naar de telefoon in zijn hand. Voor Bent. Voor Bent. Hij kende geen Bent, of hij had hem gekend onder een andere naam, een naam die nu geen rol meer speelde. Hij wist wat de woorden betekenden, niet in detail maar in principe, en hij stond even stil op het balkon en liet ze op zich inwerken.

Achter hem ging de balkondeur open.

"Phillipe." Véronique stond in de deuropening, het cognacglas in haar hand, de ogen vermoeid. "Kom je binnen? Het is koud."

Duchamp keek nog even naar de zee, naar de kranen en

het zwarte water. Toen stopte hij de telefoon in zijn zak en draaide zich om.

"Ja," zei hij. "Ik kom."

Hij stapte door de balkondeur terug de warmte van het appartement binnen. Achter Phillipe Duchamp wachtte de Noordzee in de duisternis.

Hull, 20 april 2000

Walker at zijn avondeten alleen, zoals meestal. Er waren gebakken bonen, omdat hij geen zin had gehad om boodschappen te doen. Buiten regende het nog steeds. Het was dezelfde regen als de afgelopen twee dagen, grijs en gelijkmatig. Hij had de Hull Daily Mail op de keukentafel gelegd, naast zijn bord. Het sportnieuws interesseerde hem niet en het politienieuws wist hij meestal al voordat de krant verscheen. Hij bladerde verder tot hij bij het economische gedeelte kwam.

Een halve pagina was gewijd aan een Brits-Belgische handelsdelegatie die drie dagen geleden Moskou had bezocht. Ze hadden blijkbaar gesprekken gevoerd over energie-infrastructuur en havenlogistiek, in het kader van de economische openstelling van Rusland. Daaronder stond een foto, zwart-wit, een beetje wazig zoals alle persfoto's in de Daily Mail. Acht mannen in pakken stonden voor een gebouw dat Walker niet kende. Onder de foto stonden zes namen, niet acht.

Walker at en keek naar de foto, zonder bijzondere reden. Het was een gewoonte die hij graag had. Tijdens vergaderingen, in de bus, terwijl hij wachtte, keek hij naar gezichten en probeerde ze te plaatsen. Whittaker noemde dat tijdverspilling. Walker noemde het niets, hij deed het gewoon.

Zes namen voor acht gezichten. Twee mannen stonden op de achtergrond, iets apart, alsof ze er niet bij wilden horen of

alsof de fotograaf ze over het hoofd had gezien. De ene was groot en kaal. De andere was slanker, met een randloze bril, het gezicht half afgewend. Walker dronk zijn thee en bladerde verder.

Maar hij bladerde weer terug. Hij wist niet waarom. Het was gewoon een gevoel dat hij kende en waarvan hij had geleerd het te volgen. Het gezicht van de man met de bril was hem niet onbekend. Hij was er niet zeker van en hij kon het niet plaatsen. Hij vouwde de krant zo dat de foto bovenop lag en legde hem op de stapel naast de deur.

De volgende ochtend kwam Walker twintig minuten eerder op kantoor dan Whittaker. Hij legde de krant op zijn bureau en opende vervolgens de archiefkast. Het Grimsby-dossier uit 1986 had hij gisteren weer opgeborgen, onder de letter G, in de derde rij van boven. Hij haalde het eruit en legde het naast de krant.

In het dossier zat een bijlage die hij gisteren slechts vluchtig had gezien. Het was een fax van het douanekantoor in Hamburg, gedateerd oktober 1986, drie weken na de aanhouding van de Solveig II. Iemand had destijds gevraagd aan welk bedrijf de sigaretten op het schip oorspronkelijk waren geadresseerd. Het antwoord was kort: Maritime Logistics Group, Oostende, België.

Walker keek naar de fax. Toen keek hij naar de krant. Hij stond op, liep naar de archiefkast en zocht de map met de persberichten en congresverslagen van het lopende jaar, die de sergeant destijds had aangelegd. Niemand had die ooit weggegooid, omdat niemand ooit iets weggooid in dit kantoor. In de map lagen verslagen van havencongressen, rederijdagen en economische bijeenkomsten, uitgeknipt en opgeborgen met de zorgvuldigheid van iemand die dacht dat dit ooit nog van pas zou komen.

In februari had er in Hamburg een Europees offshore-

logistiekcongres plaatsgevonden. Walker vond het verslag op pagina drie van de map. Een kleine foto toonde de deelnemers tijdens het diner. Onder de foto stond een bijschrift met namen.

Daar las hij: Phillipe Duchamp, Maritime Logistics Group, Oostende.

Walker hield de foto tegen het licht. Toen legde hij hem naast de Daily Mail met de foto uit Moskou. Hij had even nodig. Toen begreep hij het.

De man met de randloze bril op de achtergrond van de foto uit Moskou, wiens naam niet in het bijschrift stond, was dezelfde man die in Hamburg aan het diner had gezeten. Dezelfde man wiens bedrijfsnaam in een fax van het douanekantoor in Hamburg stond. Dezelfde man die in 1986 sigaretensmokkel over de Noordzee had georganiseerd, of in ieder geval zijn naam daarvoor had afgestaan.

En ergens in een Deens dossier lag een dode man genaamd Bent Pedersen, neergeschoten op een strand bij Skagen, zonder identiteitsbewijs.

Walker hoorde Whittakers voetstappen op de trap. Hij legde het Grimsby-dossier terug in de kast, het congresverslag terug in de map. Hij vouwde de krant op en stopte die in zijn aktetas. Hij kopieerde snel de fax uit Hamburg, voordat Whittaker de deur opende, en stopte de kopie erbij.

"Goedemorgen, agent," zei Whittaker. Hij hing zijn jas op en ging zitten. "Een nette stapel vandaag?"

"Een nette stapel, sergeant," zei Walker.

Hij ging aan zijn bureau zitten en opende de eerste inkomende post van de dag.

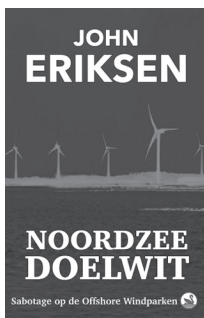
Phillipe Duchamp, Maritime Logistics Group, Oostende. Moskou, april 2000.

Walker schreef de naam op een notitieblokje, vouwde het eenmaal dubbel en stopte het in zijn portemonnee, achter zijn rijbewijs. Daarna ging hij aan het werk.

ANDERE WERKEN VAN JOHN ERIKSEN

DE SERIE: DE NOORDSE PROTOCOLLEN

"Noordzee Doelwit – Sabotage op de Offshore Windparken"

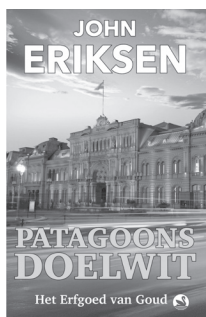

Er verandert iets in de Noordzee, en niemand weet nog wat. Wanneer een Faeröerse visser vreemde wezens in zijn fuiken aantreft en een windparkingenieur ternauwernood een aanslag overleeft, komt journalist Erik Wiedner op een spoor dat dwars door het Europese energiebeleid loopt. De Britse rechercheur James Walker volgt hetzelfde spoor vanuit Hull – tot beide lijnen

samenkomen op Helgoland. *Verkrijgbaar in het Nederlands als gedrukte uitgave en als e-book.*

"Patagoons Doelwit – Het Erfgoed van Goud"

De Noordse Protocollen - Deel 2

Het tweede deel van de serie: In Noorwegen steunt een ondernemer plannen voor een staatsgreep in Zuid-Amerika. Eriks oom hoort in Buenos Aires over een goudschat uit de Tweede Wereldoorlog. Hij wendt zich tot zijn neef met een verzoek om hulp. Erik vertrekt onmiddellijk met Amelia naar Zuid-Amerika om Richard bij te staan bij de geplande staatsgreep. *Verkrijgbaar in de*

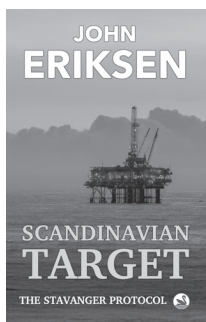
boekhandel als gedrukte uitgave of als e-book.

Meer delen in deze serie zijn momenteel op Engels verkrijgbaar:

"Scandinavian Target: The Stavanger Protocol"

The Nordic Protocols - Book 3

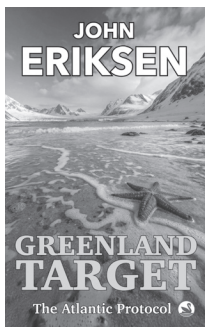
Biologe Amelia Wiedner ontdekt onder haar microscoop iets dat nooit had mogen bestaan: een gevaarlijke bacteriestam, ontstaan uit de "schone" CO₂-opslagtechnologie van een Noors energiebedrijf. Haar man Erik volgt het geld – tot in de schaduw van Detlev Klüver, een gevallen politicus die zich opnieuw uitvindt als bekeerde milieuactivist. *Momenteel alleen in het Engels*

verkrijgbaar.

"Greenland Target: The Atlantic Protocol"

The Nordic Protocols - Book 4

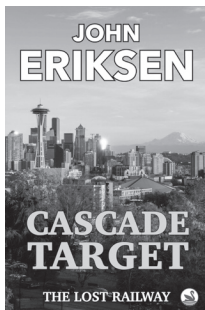
Schepen verroesten van de ene op de andere dag. Een organisme tast metaal aan, dwars over de Noord-Atlantische Oceaan. Terwijl Amelia in Brussel naar antwoorden zoekt, volgt Erik het geld tot in een Groenlandse lithiummijn – waar hetzelfde organisme opnieuw opduikt, en iemand wanhopig probeert het te vernietigen. Het directe vervolg op "Scandinavian Target". *Momenteel*

alleen in het Engels verkrijgbaar.

DE SERIE: THE PURSUIT SERIES

"Cascades Target: The Lost Railway"

The Pursuit Series - Book 1

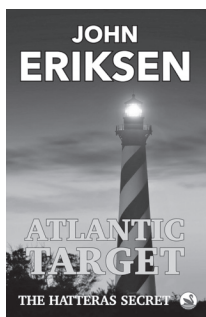

Bij de Wellington-ramp van 1910 overleeft bankovervalleur William Corbyn Amerika's dodelijkste lawine – met gestolen goud dat hij verstopt in een bergtunnel. Negentig jaar later zijn Erik en Amelia, tijdens een reis door het Cascadegebergte, getuige van een moord. Ze krijgen Orson Corbyn op hun hielen, een meedogenloze afstameling die het verloren fortuin wil

terugvinden. *Momenteel alleen in het Engels verkrijgbaar*

"Atlantic Target: The Hatteras Secret"

The Pursuit Series - Book 2

Amelia wordt tijdens een conferentie in Detroit ontvoerd – door niemand minder dan Orson Corbyn. Gedwongen om hem te helpen bij de zoektocht naar een legendarisch fortuin bij de Outer Banks, duiken Erik en Amelia naar een wrak uit de tijd van de drooglegging en stuiten op iets dat groter is dan goud. *Momenteel alleen in het Engels verkrijgbaar*

Discover the world of John Eriksen's international thrillers at john-eriksen.net